ATEITIS 3

1918 LAISVĖS KOVOS METAI 1968

ATEITIS **LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO eina nuo 1911 m. ŽURNALAS**

1968 metai kovas Nr. 3

ŠIAME NUMERYJE:

Tikėjimo metai ir šūkiai — R. J. 65
Komentarai 67
Jaunimo aktyvus dalyvavimas visuomeninėje veikloje — Ingrida Stasaitė-Bublienė 68
ATEITIES konkurso laimėtojai 69
Ar jaunimo galvojimas yra "palaidas"? — Gabija 70
Žvilgsnis (eilėraštis) — Ramunė Sakalaitė 71
Pavargimas... — dr. Juozas Girnius (ištrauka iš knygos) 71
Mokykla ir mes principų akiratyje — Rūta Augiūtė 72
Eilėraščiai — Kęstutis Gaidžiūnas 73
Laikas (eilėraštis) — Stiklinė Užuolaida 74
Jaunimo centras Čikagoje — Aleksandras Pakalniškis jr. 74
Kas yra subrendimas? — Raimunda Kaminskaitė 75
Kodėl mums reikia išmokti rašyti? — Petras Sandanavičius 76
Malda (eilėraštis) — Laima Švėgždaitė 76
Haiku (eilėraštis) — Mirga Pakalniškytė 78
Santykiai jaunimo su vyresniaisiais — Rūta Urbonaitė 78
Lietuvių literatūros klasikai (3) — Bernardas Brazdžionis 79
Ateitininkai — modernaus jaunuolio organizacija — Eugenijus Girdauskas 82
Ex Libris: Ateitis
Tėvo Andriekaus eilėraščių rinkinys angliškai — Mirga Pakalniškytė 82
Iš plataus pasaulio (kronika) 84
Ateities Spinduliai — jaunučių skyrius
Kovokime už Lietuvos laisvę — Linas Kojelis 86
Iš ateitininkų istorijos 87
Lietuvos laisvinimo institucijos 88
Gedimino stulpai — stiebų vartai — G. I. 89
Lapė (liaudies pasaka) 90
Kaip atrodė mūsų namas Lietuvoje — Algis Šalčiūnas 91
Galvosūkis 91
Kreivos šypsenos 92

Viršelis —
moksleivių stovyklos laužas naktį — Kazio Razgaičio nuotrauka. 77 psl. nuotrauka — **Vytauto Maželio.**

REDAKCIJA: vyriausias redaktorius — **Antanas Sabalis**; reportažas — **Kęstutis Čižiūnas**; jaunesniųjų moksleivių skyrius — **Gintarė Ivaškienė**; narės — **Vincė Juškaitė, Gabija Juozapavičiūtė**; knygų skyrius — **Rima Salytė**. Redakcijos adresas: ATEITIS — 80-23 85th Drive, Woodhaven, New York 11421.

ATEITIS yra Moksleivių Ateitininkų Sąjungos leidinys. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje $5.00, susipažinimui prenumerata $3.00, garbės prenumerata $10.00; visur kitur laisvajame pasaulyje $3.00.

Administratorius: **Kazys Vainius** — ATEITIS, 64-09 56th Road, Maspeth, New York 11378.

Spaudos darbus atlieka Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne.

ATEITIS — The Lithuanian Catholic Youth Magazine
Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association. Yearly subscription in US and Canada $5.00. Single copy 50 cents. Entered as second class matter and second class postage paid at the Flushing, New York Post Office.

TIKĖJIMO METAI IR ŠŪKIAI

Ateitininkų Studentų Sąjungos Centro Valdyba susirinkimams paskyrė temą: — "TIKĖJIMAS". Tai plati tema ir labai prasminga diskusijoms. Ir Bažnyčia šiuos metus skelbia "TIKĖJIMO METAIS". Tikrai džiugu, kad dalis ateitininkiško jaunimo sukluso šitai Bažnyčios minčiai ir ją paėmė savo studijine tema. Bet čia ir sustosime. Pastudijuosim, pasidalinsim gražiom frazėm, dar paleisim kokį šūkį ir tuo bus apvainikuoti šie metai. Nieko nėra lengvesnio, bet kartu ir apgaulingesnio kaip mesti šūkį, gaivų, uždegantį ir — minią turi savo rankoj. Kokie populiarūs pasidarė jaunimo tarpe šūkiai: — "mylėkimės", "būkime kartu", "šypsokimės". Kažin ar šitų šūkių užteks mums išbristi iš surizgusių moralinių, religinių ir psichologinių painiavų? Ar meilė, kokią dabar dalis jaunimo vaizduojasi ir supranta, įves juos į dieviškos meilės gelmes, kuri yra kiekvieno žmogaus tikslas ir paskirtis? Tas šūkis vargiai išsilaikys žmogiškos meilės plotmėje. Yra pavojus, kad šitaip suprasta meilė, kaip ją supranta kai kurios grupės, gali nuvesti ne tik atskirus asmenis, bet tiesiog minias iki keturkojų gyvenimo. Kai žmogaus širdyje įsižiebia tikroji meilė, tada mažėja egoizmas, kritika, tingumas, abejingumas. Tikroji meilė — tai gaivinąs variklis, kuris niekad nesustoja ir vis naujai skleidžiasi kitų naudai. Bet tai įvyksta tik tada, kai šūkis nuleidžiamas ant žemės ir iš jo suformuojamas veiksmas: praktiškas, konkretus; o jis neįmanomas be aukos.

Arba: — "būkime kartu". Ar tik buvimo kartu užteks, kad mes vienas kitą darytume geresniais? Atrodo, kad ir piktosios dvasios būna kartu. Gal būt ir veikia kartu kaip "tymas" ir geresnės nepasidaro. Buvo velniais ir yra. Ne buvimas kartu tobulina, bet su kuo būni? Ką tu būdamas kartu gauni ir ką duodi. Yra skirtumas būti šventųjų bendruomenėje ir nusikaltėlių planuojančių naujus nusikaltimus.

Gan populiaru: — "šypsokis". Tai jaunatviškas "gėlėtas" šūkis. Žavus, daug žadąs jaunai širdžiai. Bet jis gali likti tik salionine maniera, kuri esmėje ne daug ką pasako. Šypsokimės visur, kur reikia ir kur ne. Šypsnis vietoje turi savo vertę, bet jo nepervertinkime, o juo labiau negalvokime, kad šypsniais dalindamiesi išsipirksime iš artimo meilės darbų. Artimo supratimas pareiškiamas ne vien šypsniu; yra ir kitų formų: patarnavimas, užleidimas vietos, tylus elgesys, kad kitiems netrukdyti. Panaikinti šūkavimai, apvaldyti juokai, naktiniai triukšmai, trukdantys kitiems poilsį, yra vertingesni nei šyps-

Pa 214 - 2348

Lietuvos TSR
VA[illegible]NĖ
BIBLIO[illegible]KA

niai: jie ne tik konkrečiai išreiškia artimo meilę, bet jauną žmogų daro brandų, kilnina, kultūrina, ugdo jo asmenybę. Gali būti atvejis, kad nusikaltęs mano brolis bus vedamas prie kartuvių, ir aš nueisiu jam paskutinį kartą tarti sudiev, — vargu mudu dalinsimės šypsniais. Mus riš kančia. Meilę ir supratimą parodys — ašara. Jei alkanam tik nusišypsosim, jis tuo nepasisotins. Mums reikia konkretesnių meilės veiksmų. Panašiai yra ir su tikėjimu. Vargiai sustiprinsim tikėjimą ar prarastą atgausim tik šūkiais, tik diskusijom. Reikia ko tai daugiau. Gal reiktų pažvelgti į save gan kritiškai ir atvirai. Paklausti save — ką aš padariau, kad sustiprinčiau tikėjimą? Nežiūrint kaip mes jauni ir pajėgūs, bet gerai būtų pagalvoti, jei šį momentą skirtumės su šiuo pasauliu? Ką sąžinė patartų? Kokiu keliu pasuktume? Mes bėgam, ritamės toj dienų virtinėj, vos spėdami pajusti rytą ir vakarą, o mirtis mus vejasi. Mokslas, veikimas, studijos, egzaminai ir, kai pagalvoji, į ką visa tai atremta, koks pagrindinis šito skubančio gyvenimo tikslas?

Man atrodo, kad tikėjimas yra kaip medis reikalingas išauginimo, subrandinimo. Ar neatrodo, jei mes tikėjimo ieškosim tik kritikuodami Bažnyčią, jos praeitį, dabartį ar ateitį, jos vadus, — vargiai tą tikėjimo žiburėlį savyje įžiebsime. Gal tektų suabejoti, ar mus į tikėjimą įves filosofija? Čia galima išeiti į per plačius plotus ir aiškintis kaip nori. Tikėjimui atrasti, ar turimam sustiprinti, manau, reikia labai paprasto ir nuoširdaus, nuolankaus atsivėrimo tai dieviškai malonei, kuri vienintėlė gali užžiebti mumyse tikėjimo ugnelę ir išauginti iki tokio pajėgumo, kad galėtų kalnus kilnoti, kaip sako Kristus. Reikia nuoširdžios maldos, kad Aukščiausias suteiktų šviesą, kad mes praregėtume ir tikėtume, kad jis yra Kristus, Gyvojo Dievo Sūnus, gyvenąs su mumis, ir Jo vardu mes einame VISA ATNAUJINTI JAME.

R. J.

— — —

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENOS

MAS Rytų Rajono vadovybė praneša, kad moksleivių studijų dienos įvyks Atvelykio savaitgalį, Patersono miestelyje, New Jersey valstybėje, Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kursai — studijos prasidės šeštadienį, balandžio 20 d. 12 val. ir baigsis sekmadienį, balandžio 21 d. vakare. Registruotis savo kuopose per kuopų valdybas.

Kursų programa bus panaši į Dainavos žiemos kursus, su kai kuriais temų ir prelegentų pakeitimais.

Visais studijų dienų reikalais kreipiamasi pas dr. A. Juozevičių, 207 Yellowstone Road, Plymouth Meeting, Pa.

ATEITIS

PENKI SIŪLYMAI

Praėjusių metų Kultūros Kongreso metu, Čikagos Pedagoginis Lituanistikos Institutas pateikė kongresui penkis siūlymus lituanistinio švietimo reikalu. Juos gavo ir ATEITIES redakcija, prašant klausimą pastudijuoti ir pasisakyti.

Siūlymai gana konkretūs ir, trumpai suglaudus, skamba taip:

I siūlymas: mokyklos iškėlimas virš kitų veiksnių;

II siūlymas: stipendijų davimas tiems, kurie turi dirbti savaitgaliais;

III siūlymas: korespondencinių kursų studentų globojimas;

IV siūlymas: lietuvių rašytojų pažinimo konkursas;

V siūlymas: studentų telkimas Pensylvanijos ir Northwestern universitetuose lituanistikai studijuoti.

Šių siūlymų pagrindinė mintis, mūsų supratimu, yra ta, kad mūsų lietuviškąjį jaunimą reikia stipendijomis ir konkursais "atpirkti" iš jų darboviečių.

Iki šiol panašiai galvojome ir mes.

Tačiau paskutiniu metu pradėjome darytis atsargūs: nors daug kam atrodys ir neįtikėtina, bet didelė mūsų jaunimo dalis yra idealistai. Surádus tinkamą techniką jų idealizmui pasireikšti, pragmatizmas būtų gerokai apnaikintas. Iš kitos pusės gi, — peržiūrėjus mūsų kai kuriuos "stipendininkus" ir tuos, kuriems buvo suteiktos įvairios sąlygos jų akiračiui plėsti, — randame, kad mūsų balanso knygose gaunasi beveik nulis.

Todėl labai abejojame, ar "atpirkimas" iš darboviečių ir panašūs dalykai atves studentus į lituanistiką...

Mums atrodytų, kad rezultatai būtų kiek geresni, jei lietuvių jaunimo organizacijos ir Pedagoginis Lituanistikos Institutas sudarytų sąjungą šiam reikalui išspręsti, pvz. "mes Jums duodame tiek studentų, kuriuos atleisime nuo organizacinių pareigų, sudarysime jiems sąlygas, o Jūs savo ruožtu pagaminkite iš jų lituanistikos mokytojus." Ar nebūtų verta apie tai pagalvoti?

Pagalvokime visi, o pasikalbėsime sekančiuose šio žurnalo numeriuose.

●

PARAMA ATEITIES ŽURNALUI

Norime viešai pasidžiaugti šių metų nauju "sąjūdžiu", kuris mus paskutinėmis dienomis šiek-tiek sujaudino: visa eilė ateitininkiškų vienetų pradėjo organizuoti ATEIČIAI finansinę paramą. Mes iš savo pusės galime tik pasidžiaugti ir padėkoti. Ta pačia proga primename, kad esame kartu su MAS Centro Valdyba išsiuntinėję naujų prenumeratorių rinkimo lapus, ir tikimės, kad pagaliau visi ateitininkai ateis savo žurnalui į talką ir parodys, šiuo būdu, kad jiems žurnalas patinka.

Bendros informacijos dėlei ir mūsų skaitytojų žiniai turime pranešti, kad mūsų tiražas kyla jau antri metai. Tačiau ir mūsų ir leidėjų patikrinimai sutampa: tiktai 40 proc. moksleivių prenumeruoja ATEITĮ, o tai rodo, kiek dar yra vietos prenumeratų skaičiui pagerinti...

JAUNIMO AKTYVUS DALYVAVIMAS VISUOMENINĖJE VEIKLOJE

INGRIDA STASAITĖ-BUBLIENĖ

Kas yra jaunimas visi žinome: tai mergaitės ir berniukai mokyklinio ir universitetinio amžiaus. (Žinoma, pasitaiko, kad universitetą lanko ir senesnio amžiaus žmonės). Jaunimu laikome visą tautos jaunąją kartą. Ši karta, savaime aišku, vėliau suauga ir pasensta. Suaugusi jaunoji karta savaime ir nuosekliai perima vyresniųjų pareigas: sudaro šeimas, augina ir auklėja vaikus, vadovauja tautos kultūriniam ugdymui, vadovauja politikai, ekonominiam gyvenimui ir t.t. Todėl ir nenuostabu, kad kiekviena tauta tiek daug dėmesio kreipia į savo jaunimą. Juk koks jaunimas tokia bus ir tauta. Mums mūsų jaunimas yra itin svarbus ir labai svarbu jį išlaikyti lietuvišku, nes mūsų tauta ilgus amžius buvo nuolatos svetimų, didelių tautų naikinama, kas ir šiais laikais vyksta mūsų tėvynėje. Didelė mūsų tautos dalis, dėl įvairių priežasčių, yra per eilę metų išemigravusi į kitas šalis, kur ji taip pat visą laiką įstatyta pavojun išnykti. Kitose šalyse gyvenant, visai natūraliu būdu didelė dalis nutausta ir nutolsta nuo savo tautos. Taigi mums kiekvienas jaunuolis ar jaunuolė yra mūsų tautos medžio gyvybinė šaknis. Jeigu šiai tautos šakniai leisime žūti, tad yra pavojus, kad mūsų tauta per tam tikrą laiką gali visai išnykti.

Tačiau istorija, kaip žinome, parodė, kad mūsų tauta yra gana atspari ir jokiems priešams nepasisekė ją sunaikinti. Manau, kad tai yra mūsų jaunimo nuopelnas, kuris visada buvo paklusnus savo tėvams ir su meile pasisavino savo tėvų tradicijas, patyrimą, papročius bei lietuvišką charakterį. Šiandien mūsų jaunimas irgi tęsia toliau mūsų tėvų pramintą kelią. Tačiau yra jaunimo dalis, kuri neturi kontakto su organizacija, visuomene ar savo bendraamžiais lietuviais. Tie žinoma liks mūsų tautai nežinomi ir ištirps svetimoje jūroje.

Čia šia proga kaip tik ir norime iškelti mūsų aktyvų jaunimą, kuris aktyviai reiškiasi savo organizacijose ar lietuviškoj visuomenėje. Visi nariai vienodu aktyvumu negali žinoma reikštis. Aktyvumas priklauso nuo daugelio priežasčių: nuo asmens charakterio, jo išsilavinimo, drąsos ir t.t. Aišku, aktyvistai dažniausia turi įgimtų savybių vadovauti ir visuomet prasimuša į vadovaujamas vietas. Kiti lieka tik nariai ir sudaro organizacijos masę. Mūsų jaunimas visais laikais reiškėsi aktyviai organizacijose ir visuomeninėje veikloje; tai matome mūsų tautos istorijoje, kuri iškelia daug ryškių asmenybių ir kurie savo iškilia dvasia paliko mums iki šiai dienai gyvais pavyzdžiais: Basanavičius, Kudirka, Vaižgantas, Maironis ir kiti. Tai buvo tie, kurie iškovojo mums nepriklausomybę, davė mūsų tautai kultūrinius pagrindus ir iškėlė tautą į lygią plotmę su kitomis tautomis. Jei pažvelgsime į šių asmenų biografijas, tai matysim, kad jie jau ankstyvoje jaunystėje, mokyklos suole būdami, aktyviai reiškėsi visuomeninėje veikloje ir organizacijose. Jų asmenybės subrendo mūsų tautinės kultūros įtakoje, ir jie sėmėsi jėgų ir išminties iš mūsų garbingos praeities.

Šiandien iškilių jaunuolių ir aktyvių visuomenininkų mūsų tautai ypač daug reikia.

Gyvename laiku, kuris yra kritiškas ne tik mūsų tautai, bet dar labiau, ateitininkijai. Turime dar daug jaunimo, kuris sugeba kalbėti lietuviškai, bet jis auga greičiau, negu mes suspėjame duoti tai, kas jam priklauso. Jokiu būdu negalima sakyti, kad čia jaunimas yra "kitoks", negu buvo prieš eilę metų, tik gal jo dvasinis alkis yra žymiai didesnis. Alkis daugiau išmokti, geriau įsigilinti, ir šiam jaunimui reikia dar geriau paruoštų programų, bei jas įtikinančiai formuluoti mokančių žmonių. Tai mums pilnai įrodė ir paskutiniai žiemos kursai "Dainavoje".

(Iš MAS CV pranešimo

AF Vadui dr. J. Pikūnui)

Newark, N. J., 1968.I.6

AKTAS

"Ateities" pakviesta JURY komisija, perskaičius "Xerox" būdu išspausdintą "Ateityje" 1966.I.1 - 1966.XII.31 prozą ir poeziją, 1968.I.6-tos dienos posėdyje apsvarstė ir nutarė sekančiai:

1) Mes žemiau pasirašiusieji JURY komisijos nariai, atatinkamai įvertinom jaunųjų rašytojų ir poetų gražias pastangas reikštis grožinės literatūros srityje, tačiau nei vieno kūrinio negalėjom premijuoti pilnąja to žodžio prasme.

Turime vilties, kad ateityje, vienas kitas iš jų galės būti vertas rašytojo, poeto vardo, ir JURY komisijos pripažinimo, pav. Ašara, autorius pasirašęs raide "T", Indrė Damušytė ir Aug. Tijūnėlis.

2) Prozoje nieko vertingo nerasta.

3) Visų JURY komisijos narių nutarimu, simbolinė 50 dolerių premija skiriama autoriui pasirašiusiam "T", Ateities nr. 6-tam, už eilėraštį "Tremtiniai".

IR: 50 dolerių premija skiriama už poeziją autoriui (neturinčiam 18 metų) pasirašiusiam Ašara, Ateities Nr. 9-10.

Kotryna Grigaitytė-Graudienė
Newark, N. J.
Nelė Mazalaitė-Gabienė
Brooklyn, N. Y.
Pranas Naujokaitis
River Edge, N. J.

Pati tauta šiandien yra vėl atsidūrusi į žiaurią prievartą. Tėvynėje geriausi mūsų sūnūs ir dukros yra komunistinio auklėjimo žalojami. Jokios mūsų organizacijos ar krikščioniškos auklėjimo grupės neleidžiamos. Mūsų jaunimas tėvynėje turi paklusti tik vienam žiauriam komunizmui. Todėl čia, gyvendami laisvėje ir turėdami visas materialines ir dvasines sąlygas veikti, turėtume tai išnaudoti kiek galint naudingiau ir sąžiningiau. Mes turėtume domėtis daugiau savo tautos praeitimi, dabartimi ir ateitimi. Mūsų tautinė kultūra, gražūs papročiai, kalba, literatūra, menas ir muzika mums daug padeda suformuoti savo lietuvišką charakterį. Įdomaudamiesi visu tuo, mes kartu tapsime aktyviais savo bendruomenės ar organizacijų nariais. Aktyvus visuomenininkas turi pažinti savo tautos kūrybą ir kultūrinį gyvenimą. Mūsų tautinės kultūros pažinimas padarys mus ne tik aktyviais tautos nariais, bet ir išlaikys gyvais nariais. Tada ir didžiausios svetimų jūrų audros mūsų nepaskandins.

Kita sąlyga aktyvumui organizacijose pakelti, — tai geras pareigų atlikimas. Kiekvienas organizacijos narys turi sąžiningai ir gerai atlikti savo pareigas, — tada organizacija pasieks savo tikslą, ir pasyvių narių joje nebus. Neatlikta pareiga, nors ji ir mažiausia, žmogaus charakterį žlugdo. Toliau — tolerancija kitų organizacijų nariams. Juk visos lietuviškos organizacijos turi gerus tikslus, tik jų veikimo būdai skiriasi. Darnus bendradarbiavimas ir susiklausymas ves prie gerų bendrų rezultatų, ir mūsų tautai bus didelė nauda.

Tad, laikantis šių dėsnių, mūsų organizacija darniu darbu daugiau nuveiks; gi jos nariai turės daug daugiau progų aktyviai pasireikšti.

Aktyvumas visada turi būti pozityvus; neigiamas aktyvumas mūsų tautai ir kiekvienam žmogui yra žalingas.

Gedimino Naujokaičio nuotr.

AR JAUNIMO GALVOJIMAS YRA "PALAIDAS"?

(pagal moksleivių kuopos diskusijas Hamiltone, Kanadoje)

Daug kartų girdime tėvus bei suaugusius sakant (su giliu atsidūsėjimu): "Kas gi išaugs iš šių dienų jaunimo? Kas gi dedasi, pagaliau, šiame pasaulyje? Aš nenorėčiau gyventi dešimt ar dvidešimt metų nuo dabar, nes tada pasaulį valdys šis sugedęs jaunimas".

"Šis sugedęs jaunimas". Pažiūrėkime į savo miestų kino teatrus. Beveik visi filmai yra vaikams ar nepilnamečiam jaunimui draudžiami — "suaugusių privilegija". Didelė jaunimo dalis vistiek sugeba į kinus įeiti ir tokius filmus pamatyti (meluojant apie savo amžių ar naudojant kitokias apgavystes). Tačiau dar didesnė dalis, nerasdami sau tinkamų pramogų, atsiduria gatvėse. Taip susidaro suaugusių taip nemėgiamos jaunimo "gengės".

Reikalas taigi gana aiškus: tėvai neturi ar neranda laiko sugalvoti ar surasti savo augančiam jaunimui tinkamų pramogų. Jie neturi laiko praleisti nors pusvalandį su savo jaunuoliais, pasidalindami mintimis ar bendrais įspūdžiais, kur galėtų sužinoti, kas domina jaunuolį, kokie jo draugai, kaip jis galvoja ir formuojasi. Tiesą pasakius, tėvai nebeturi laiko tapti net **klausytojais,** o ne tik įsakinėtojais. Jie neturi laiko praleisti su savo jaunais vaikais dar prieš brendimo laikotarpį, sekdami jų augimą ir atsakinėdami jų smalsius klausimus.

Kai pagaliau dauguma tėvų pradeda domėtis savo jaunimu — paprastai būna per vėlu. Tuomet pats jaunuolis atstumia tėvų pastangas jį auklėti; jis jau "išsiauklėjo" pats. Čia ir randasi šių dienų tragedijos pagrindas.

"Kas gi išaugs iš šių dienų jaunimo?" — šį klausimą geri tėvai, atlikę savo pareigą, galėtų (turėtų galėti) patys atsakyti. Tokį klausimą stato tiktai tas tėvas, kuris nėra auklėjęs savo vaikų, kuris nemato, ką jo vaikai daro. Kai vaikai nėra auklėjami, jie tiktai auga... Daugiausia įtakos jaunuolio galvojime padaro jam tėvų duoti pagrindai, jam pačiam dar vaikui bebūnant. Šiais pagrindais ko aš pats neturėjau" — štai populiarus tėvų sprendimas materialiniai pagerinti savo vaiko gyvenimą, apleidžiant jo dvasinių pagrindų statybą. Todėl šių dienų moralės pagrindai ir stovi žemiau, negu prieš dešimt ar dvidešimt metų.

Ši padėtis, atrodo, yra tiesioginis, vienas iš kelių, dviejų praėjusių pasaulinių karų rezultatas. Po antrojo pasaulinio karo pasaulis susiskirstė į dvi pagrindines stovyklas: laisvąjį ir pavergtąjį pasaulį. Pavergtame pasaulyje (komunistų kraštuose) auklėjimas yra valdžios nustatytas, todėl, iki tam tikro laipsnio, yra nustatytas ir tų kraštų moralinis lygis. Moralė masėse nėra laisvai pasirenkama. Laisvajame pasaulyje pabėgusieji, kartu su visais kitais, pradėjo krauti turtą. Prasidėjo "materialinis varžybų stovis": kas

RAMUNĖ SAKALAITĖ

ŽVILGSNIS

Gyvenimas per toli
Dar nėra mane nuvedęs,
O aš jau
Šiek tiek žmonių
Jo srovėse pagautų
Mačiau
Ir aš, šiek tiek bijau.

ką pralenks daiktais? Šios varžybos tapo perduotos ir jaunimui: "Aš tave, sūnau, labiau myliu, nes tu daugiau daiktų iš manęs gauni".

Tačiau jaunimas išliko idealistinis: jam ir šiandien yra labai svarbus pareigos jausmas, nes tas jausmas jam duoda **kokį nors tikslą** jo galvojimui ir jo veiksmams. Anksčiau tėvai rūpinosi vaikais kaip žmonėmis, o dabar jie jais eksperimentuoja, ir juos studijuoja, kaip pasaulio problemų dalį. Seniau tėvai daugiau apribodavo savo jaunimo elgesį ir draugų kiekį. Nors jaunimas, kaip ir visada, priešindavosi, jog tai yra jo laisvės apribojimas, — jis vistiek jautė atsakomybę tėvams; ar tai būtų draugo, -ės pasirinkimas, ar namo grįžimo laiko nustatymas. Dabar didžioji tos atsakomybės dalis yra dingusi, nes jaunimas sau išsikovojo laisvę arba — ji buvo duota nesąmoningai: tėvų nesidomėjimu, laiko neturėjimu prižiūrėti, kad sūnus ar duktė atliktų jam duotas pareigas ir būtų atsakingas tėvams. Jis pasidaro atsakingas **sau**, nebeturi nieko, kas jam pasakytų, kas yra tiesa, kas yra gėris ir kas yra blogis. Toks jaunuolis nebeturi jokių gairių, kurios, pagrįstos dvasine pažanga, nurodytų jam kelią.

Taigi prieiname išvadą, kad bendrai paėmus, šių dienų jaunimas turi "palaidesnį" galvojimą negu jų tėvai ar seneliai turėjo. Tačiau šiam galvojimui, moraliniam lygiui pamatus — laisvajame pasaulyje — padėjo ne kas kitas, kaip šios generacijos tėvai.

Gabija

PAVARGIMAS

Pavargimas savaime jau reiškia išsekimą. Bet taip pat ir nerūpestingumas negali žmogaus nepalikti seklaus. Tačiau niekas galutinai nėra abejingas sau pačiam. *Pamačius savo tuštumą bei seklumą, kiekvienas turi sunerimti.* Kaip nėra sąžinės išbudimo be kaltės praregėjimo, taip ir iš bet kokio apkiautimo nėra išbudimo be atviro pažvelgimo į save patį. *Šia prasme sudominti žmogų galų gale reiškia pažadinti jo žvilgį į save patį.*

Visų tokių nuobodžiautojų sudominimas turi rūpėti ne tik organizacijai, bet ir paskiriems nariams. Nuobodžiaujančiuosius tiesiog pasiekti pačiai organizacijai yra sunku. Ar jie būtų nuo seno organizacijoj užsilikę ar neseniai kuriuo nors būdu įsirašę, nuobodžiautojai retai atsilanko į susirinkimus, mažai seka spaudą ir aplamai nuošaliai laikosi. Juos tiesiog pasiekti gali tik patys artimieji jų pažįstami. Šiems pastariesiems ir tenka pareiga imtis jų sudominimo organizacijos veikla. Valdybos atsiųstą kvietimą lengva "užmiršti", bet draugo priminimas pasunkins tikrai ar tariamai užsimiršti. *Idėjinis broliškumas visus įpareigoja atsakyti ir už kitus.* Kiekvienas turime būti savo brolių sąžine, tik ne kituose krislų ieškodami (tiesioginis iš šalies smerkimas labiau atstumia negu pritraukia), o neramindami kitų sąžines savo teigiamu pavyzdžiu.

Pačiai organizacijai taip pat pareiga kiek galint savo veiklą įdominti. Čia pagrindinė taisyklė yra paprasta: *kad organizacijos veikla būtų visiems įdomi, reikia jon visus įtraukti, nė vieno nepalikti nuošaliai.* Daug kam gali pasidaryti nuobodu tik pasyviai sekti kitų veiklą.

Daugiausia nuo organizacijos nutrupa ne tie, kurie daug dirba, o kurie be darbo svečiuojasi.

Dr. Juozas Girnius

MOKYKLA IR MES PRINCIPŲ AKIRATYJE

Rūta Augiūtė

Jaunimas, kaip ir kiti žmonės, savo esmėje nepasikeitė. Jie yra jauni, džiaugsmo, energijos ir šviesumos pilni. Jie, kaip ir anksčiau, taip ir šiandien ieško, siekia ir veržiasi. Tik sąlygos ir aplinkybės pasikeitė — viskas palengvėjo. Viskas pagreitėjo, viskas padrąsėjo, — kartais net iki akiplėšiško nemandagumo ir savęs nevaldymo. Jaunas žmogus nori viską gauti greitai ir lengvai. Jei jis ko negauna — pyksta, kaltina. Kritikuoja mokytojus, kad jie nemoka mokyti. Jaunas žmogus nori išgirsti atsakymą, neišklausęs ligi galo kalbos, nes jis neturi laiko klausyti. Visur turi būti sistema, tvarka, planas ir daug, daug pastangų bei darbo.

Mokykla yra tėvų talkininkė. Jei šių dienų jaunimas nepatenkintas tėvų auklėjimo metodais, tai ir mokyklą jie mokės gerai iškritikuoti. Mokykla nėra pasismaginimo vieta; tai yra žmogaus pasiruošimas gyvenimui. Mokykloje jaunimas turėtų daugiau išsiauklėti, susiformuoti, kad pasiekę universitetą pajėgtų savo kojom vaikščioti, o nesvirduliuotų į visas puses.

Gal įdomu būtų pasvarstyti kokia yra mūsų padėtis kaip ateitininko, sėdinčio kaip ir kiti mūsų draugai, mokyklos suole. Nors mes ir nepastebime, bet į mūsų kasdieninį gyvenimą stipriai įsipina mūsų penki principai. Ir tikrai —jie yra svarbi mūsų gyvenimo dalis. Net mokykloje jie atranda tam tikrą atgarsį. Katalikiškumas—mūsų gyvenimo ašis. Čia mes diskutuojame, keliame klausimus apie kasdieninį mūsų ryšį su Dievu; kaip mes su Juo per žmones bendraujame — kaip mes turime elgtis su kitais, kaip **turime** bendrauti, kad pajustume, jog esame visi broliai Kristuje. Ir ne sausi doktriniai faktai mus artina prie Kristaus, bet kunigo ar vienuolės pajėgumas nusilenkti prie kiekvieno ir, jį pažinus, kelti prie to, kas yra aukšta, kas sukelia norą ieškoti, mylėti.

Mokykla ne tik gali, bet ir turi būti šeima. Kaip šeimoje, taip ir mokykloje kiekvienas nori būti pasitikimas, kiekvienas nori būti svarbus, kiekvienas nori atrasti savo vietą toje bendruomenėje. Nevisada jaunas žmogus pajėgia būti patikimas; jis dar nėra tikras ir mėtosi į vieną ar kitą pusę. Jis ieško atsakymo. Vieningumas taipgi yra labai svarbus bruožas išlaikyti šeimynišką nuotaiką. Yra svarbu, kad pajustume autoritetą, kaip šeimoje pajuntame, kad yra tėvas ir motina, kurie neša atsakomybę už šeimos laimę. Taip prieš mus atsistoja mokytojai, kurie šios mokyklinės šeimos ribose taip pat neša didžiulę atsakomybę. Savigarba, dar vienas bruožas būtinas šeimos gyvenime. Ar mes ją turime? Jei jos mums stinga, — mes save pažeminame, ir ne tik save, bet mokyklą, kurios dalimi esame. Mes turime mokintis gyventi ne tik sau, bet kitiems, ir visus gerbti.

Mokykla taip pat yra visuomenė. Visi visur kartu dalyvaujame, bendraujame, viską kartu ruošiame, norėdami kuo labiau iškelti savo mokyklos vardą. Dalyvaujame įvairiuose užsiėmimuose, sporte, gyvai reiškiamės klubuose. Kiekviena diena yra svarbi — nauja, nepažįstama. Tai mūsų pirmieji žingsniai į platųjį visuomenės kelią, kuris mūsų laukia, kai išeiname už mokyklos ribų, kai veikiame organizacijose.

Amerika yra tautų mišinys. Jei jų nebūtų, neegzistuotų nei Amerika. Mūsų tauta mums svarbi, — ji mums ypatinga. Mes — lietuviai — ją suradome. Didžiuojamės sava tauta. Mes ją tegalėsime išlaikyti gyvą kalboje, papročiuose ir bendrai — gyvą, tik jei giliai įsitikinsime, kad ji mūsų ir kad mes tos tautos žmonės. Nors mokykloje tautos ypatingai neišsiskiria, tačiau niekas nekliudo kelti jos garbę, jos praeitį. Todėl mūsų parei-

---

Putnamo kuopa ir draugovė praneša, kad š. m. gegužio 12, Putname įvyks ateitininkų metinė šventė.

Šventė pradedama 12 val. pamaldomis koplyčioj. Prašoma atsivežti kuopų vėliavas. Šokiai bus vakare. Pilnesnė dienos programa bus pranešta vėliau.

Kviečiame dalyvauti.

Aldona Žemaitaitytė
Putnamo SAS pirmininkė

Kennebunkporto šv. Antano gimnazijos ir Nekalto Prasidėjimo Seserų bendrabučio jungtinis choras

ga supažindinti savo draugus, drauges su savo šalimi, kalba, papročiais. Su tuo, kuo mes esame. Didžiuokimės ir gerbkime ją, nes esame jos ateitis.

Mes, kaip žmonės, esame visi labai skirtingi. Todėl ir mūsų norai yra labai nevienodi. Daugelis iš mūsų nepasitenkinsime vien gimnazijos baigimo "laurais", bet sieksime, ieškosime toliau. Vieni rinksis studijom laukus, kiti — savo būdu pasiaukos kitiems, dar kiti — įstos į pasaulietines organizacijas. Eisime plačia vaga, kilsime aukštyn. Stengsimės įsiskverbti į pasaulį. Yra svarbu, kad mes neapsiribotume siauru žinojimu; tai nėra inteligento žymė. Vis aukštyn ir pirmyn. Atsiekti tai galėsime, jei kasdien trindami gimnazijos suolą sau prisipažinsime, ko norime siekti, kad turime ištesėti savame pasiryžime. Ir kad mūsų siekimai, tik mums patiems atsiekiami, mūsų nuolatiniu darbu ir pastangomis.

Yra labai svarbu pajusti, kad nesame ateitininkai, tik susirinkimų metu, bet, kad pasirinkta organizacija tampa gyvenimo dalis. Kur bebūsime, ar mokykloje, ar namuose, ar draugų tarpe, ar visuomenėje, ar visiškai kitataučių tarpe, jau mes su savim nešiojamės gaires, kuriomis pasiryžome gyventi.

Kokios ateities mes tikimės?
Kokią mes paruošime —
Tokia ji bus...

•

RŪTA AUGIŪTĖ yra Putnamo B. žagarietės kuopos narė ir kuopos sekretorė. Antrų metų gimnazistė. Laisvalaikiu mėgsta skaityti, rašyti, būti su žmonėmis. žada studijuoti meną — Loyoloj ir Art Institute of Chicago.

KĘSTUTIS GAIDŽIŪNAS

PAVASARIS

Elgeta
be
liežuvio

Gimimas
be
skausmo
Ugnis
be
dūmų.

ILIUZIJA

Prieblanda krito
šešėliai šmėkščiojo
kaip nakties dvasios.

KURIS?

Mėnulis plaukia
dangus slenka už debesų,
bet, kuris jų juda?

PAKLYDĘ LAPAS

Paklydęs lapas
Plūduriuoja ramiame prūde
Tuoj jis sušals...
Nėra žvaigždžių.

LAŠAI

Krenta
tūkstančiai
Užsemdami žemę
Naikindami
Silpni vieni
Stiprūs kartu
Ir ardo jie kalnus.

NAUJAS VEIDAS REDAKCIJOJE

Nuo šio numerio redakcinės kolegijos eiles papildo naujas reportažų ir literatūros skyriaus redaktorius KĘSTUTIS ČIŽIŪNAS. Baigęs Šv. Jono universitete istorijos mokslus, šiuo metu Kęstutis rengiasi magistro laipsniui New Yorko universitete ir rašo savo seminarinį darbą, pavadintą — "1905-ieji metai Lietuvoje". Jame jis parodo lietuvių kovas dėl spaudos laisvės. Be to, Kęstutis yra Passaic miestelio katalikiškos pradžios mokyklos šešto skyriaus mokytojas. Jo pasirodymas redakcinio kolektyvo eilėse ženklina naujos, idealistinės - humanitarinės generacijos įsijungimą į ateitininkiškąją spaudą.

ATEITIES Redakcija

Stiklinė
Užuolaida

LAIKAS

prabėga . . .
per daug greitai
o gal per lėtai?
prabėgo . . .
nesustabdomai
nesulaikomai
prabėgs . . .
šiandien
ir rytoj
prabėgs . . .
amžinai
nesulaikomai
prabėga, prabėgo, prabėgs . . .
laikas.

JAUNIMO CENTRAS ČIKAGOJE

Jaunimo Centras Čikagoje yra maždaug tas pat, kas amerikiečiams YMCA. Pagrindinis skirtumas būtų, kad YMCA daugiau dėmesio kreipia į sportą, o Jaunimo Centras — daugiau į kultūrinę sritį. Jaunimo Centras ugdo jauną žmogų kultūringu ir tautiniai susipratusiu lietuviu, padeda jam įaugti į lietuviškąją bendruomenę, ir atrodo, kad savo darbo Centras niekuomet neužbaigia, nes ir "seniai" ten posėdžius, minėjimus ir pokylius turi.

Tas jauno žmogaus įaugimas į lietuviškąją bendruomenę ryškiausiai prasideda įstojimu į Čikagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Dauguma tų įstojančių nepatenkinti, kad pražudomas šeštadienis ir uždedamas jiems dar vienas mokymosi vargas, tačiau nė patys nepajunta, kaip Jaunimo Centras ima darytis antraisiais namais, tiltu į lietuviškąjį Čikagos pasaulį. Minėjimai, vakarėliai ir kitoks judėjimas mokyklos ribose palengva pratina juos priklausyti lietuviškai bendruomenei.

Po to, jaunuolis pastebi, kad jo draugai priklauso organizacijai, ir pas jį atsiranda noras kokiai nors grupei priklausyti. Jis įstoja į ateitininkus arba skautus. Čia jis jau auklėjamas ne vien tik lietuviškai, bet ir visuomeniškai. Vėliau jis įstoja į studentų korporaciją. Visos tos organizacijos ir korporacijos savo susirinkimus daro Jaunimo Centre, todėl jauno žmogaus ryšys su tais antraisiais namais nebenutrūksta.

Jaunimo Centre auga ir būsimieji lietuviškos plunksnos darbininkai. Čikagos Aukštesnioji Lituanistikos Mokykla turi savo metraštį ir skatina mokinius dalyvauti jame savo rašiniais. Taip ugdomi mokytojai, redaktoriai ir kiti spausdinto lietuviško žodžio kūrėjai.

Baigęs aukštesniąją lituanistikos mokyklą ne vienas stoja dar ir į Pedagoginį Institutą. Čia jaunuolis tobulinasi lietuvių kalboje: jis jau išeina į platesnius lietuviškus vandenis. Čia baigiamas užmegsti nebenutrūkstamas jo ryšys su kultūrine ir visuomenine lietuvių veikla ir tuo pačiu su Čikagos Jaunimo Centru.

Aleksandras Pakalniškis Jr.

Gedimino Naujokaičio nuotr.

Kas yra subrendimas?

Subrendimas. Kaip dažnai Jūs girdite tą žodį! Tai reiškia žmogaus išsivystymą.

Kaip galima pastebėti, kad subrėstate? Kokie yra subrendimo ženklai?

Pirmas ženklas yra supratimas, kas ir kur tinkama. Vaikas visur pasielgia vaikiškai, nežiūrint, kur jis yra. Galima rasti be galo vaikiškų pasielgimų, kurie parodo nesubrendimo amžių.

Antras ir labiausiai reikšmingas pažymys — pareigos pajautimas; ne tik dėl to, kad esi verčiamas, bet jauti ir įsipareigoji pats. Jeigu Jums atrodo, kad kas reikalinga padaryti, Jūs stengiatės atlikti sąžiningai ir gerai; ne tik praleidžiant pro pirštus. Dažnai Jūs stengiatės padėti kitiems, matydami, kad pagalba yra reikalinga, nors tai ir nėra Jūsų pareiga.

Trečias — gyvenimas įgauna naują prasmę ir grožį. Jūs pradedate skirstyti santykius su kitais į tinkamus ir netinkamus; kas reikalinga sakyti ir kas ne. Taip pat Jūs pradedate valdyti ir daugiau vertinti savo elgesį bei jausti jo svarbą visuomenėje. Tuomet suprasite, kad ir kitų supratimas ir švelnumas yra ženklai, vedą į subrendimą.

Paskutinis subrendimo pažymys yra savęs pažinimas ir įsipareigojimas pagrindiniams gyvenimo reiškiniams. Tuomet pradedate daugiau domėtis Jūsų šeimos, visuomenės ir tautos bei valstybės problemomis. Pradedate suprasti, kas yra gera ar bloga pasaulyje, ir norite jį taisyti, kad būtų Jums ir kitiems geriau gyventi. Visa tai ateina pamažu. Kuo Jūs daugiau subręstate, tuo labiau interesuojatės aplinka ir visu pasauliu, kuriame gyvenate. Taip Jūsų akiratis vis didėja, kartu su Jūsų brendimu.

Raimunda Kaminskaitė

KODĖL MUMS REIKIA IŠMOKTI RAŠYTI?

PETRAS SANDANAVIČIUS

Turbūt viena iš aktualiausių problemų šių dienų lietuviams išeiviams — kur tik jie bebūtų, ar Amerikoje, ar kitur — yra lietuviškos kalbos bei rašto įskiepinimas jaunajai lietuvių kartai. Daug apie tai rašoma, daug paskaitų skaitoma. Bet ši nėra vienintelė problema — yra daugiau.

Filosofai, daktarai, kunigai, mokytojai, tėvai ir kiti susirūpinę individai tvirtina, kad jaunimas "slenka žemyn": žemyn savo apsirengimu, elgesiu, ir moraliniu atžvilgiu. Jie kalba, kad mes esame neatsakingi, nesušnekami, nepaklusnūs. Nesidomime sena ir garbinga lietuviška praeitimi, kurioje randami tie dalykai, kurie domino mūsų tėvus; ar tai būtų karalių ir kunigaikščių atminimas, ar kaimų nostalgikos pilna literatūra.

Kaip gi galime atitaisyti šias klaidingas nuomones apie mus? Ar galime įtikinti vyresniuosius, kad mes nesame skirtingi nuo tų, per amžiais nepasikeičiančių vaikų? Mes esame nauja karta, gyvenantieji kitame krašte, kitose sąlygose, ir todėl mums reikia tą jauną literatūrinį gabumą, tas jaunas mintis, jaunas idėjas, įamžinti lietuvių istorijoje. Turime parodyti tiems lietuviams ir viską atidavusiems ir sentimentuose skęstantiems anų laikų veikėjams, kad mes esame pasiruošę išlaikyti lietuvišką kultūrą, meną, bei literatūrą, ne tik savo, bet ir kitai ateinančiai generacijai. Kaip galime parodyti, kad mūsų jaunimas neprarado to lietuviško išdidumo, kad mes esame ir būsime geri lietuviai? Argi žodžiu galime pasiskųsti miniai, kad esame neteisingai kaltinti?

Ne, ištartu žodžiu nerasime atsakymo, nes žodžiai — tokie nevertingi. Ištarti žodžiai tinka daugiau abstraktuoti negu definuoti tą lietuvišką jaunimą. Balsiniai žodžiai nėra pastovūs; kaip vėjo išbarstytos dulkės, sukritusios sudaro paveikslą, su kitu vėju pakyla ir sukrinta — kitu paveikslu. Ne, su ištartais žodžiais nėra to konkretumo, idėjos prezervacijos, kaip su parašytu žodžiu. Ši idėja, kad tik rašydami galime pasirodyti miniai, yra ne nauja. Pažiūrėję į Lietuvos istoriją, randame, kad tai buvo

*

MIRGA PAKALNIŠKYTĖ

HAIKU

Gatvės vaizdas tirpsta
Apšarmotame lange
Prie kurio stovi snapučiai.

•

Gatvės pašonėje
Per pageltusį laikraštį
Teka upelis.

•

Pro baltas užuolaidas
Saulė kvadratais užkrinta
Ant kilimo-turkiško rašto.

•

Šiltas kavos kvapas
Aptildo mašinėlės dūžius
Ir paskutinių lapų šnaresį.

daug sykių pasikartoję. Jaunimas nori pasireikšti. Juk, 1918 m. Lietuvos Nepriklausomybės Akte, pasirašė tokie jaunuoliai, kaip Pranas Dovydaitis — 31 metų, ir Jokūbas Šernas — 29 metų, o jauniausias, Kazys Bizauskas — 25 metų! Ir Ateitininkų istorijoje gi randame, kad pirmutinis moksleivių "Ateities" žurnalas, ranka rašytas Kazio Bizausko, sudarė tokį įspūdį tada, kad kan. P. Dogelis ir pasiūlė tą vardą bręstančiai at-kų organizacijai. Iš to vieno "Ateities" žurnalo, pritariant tų dienų jaunimui, kilo ne tik vienas iš geriausių lietuviškų žurnalų, bet ir visa Ateitininkijos dvasia! Turėdami prieš mus tokius pavyzdžius, kuriuose rašyti žodžiai sudaro visą skirtumą, kaip gi galime atsilošti ir nieko nedaryti! Visas lietuviškasis išsilaikymas priklauso nuo mūsų pastangų, mūsų nustatytų gairių. Mes turime rašymo ginklą, kuriuo galime pasakyti ko mes reikalaujame iš jaunimo, ir kodėl; imkime tą ginklą, kaip mūsų tėvai ir jų tėvai ėmėsi, ir stokime prie jo, drąsiai tęsdami lietuvybės vystymą.

Naudinga paminėti dar ir kaip rašyti, nes abstraktus ar neįdomus rašymas nesukels tą minią dirbti. Įdomiausias raštas yra paprastas raštas; bet ir sunkiausias. Žmonės bijo paprastai rašyti; jie ieško ko nors geresnio, stengiasi žibėti ir pasaulėžiūra, ir filosofija ir t.t. Todėl dauguma arba perdega, ar užgęsta. Negalvodami, ką rašome, galime pakliūti į nemalonumus, kai, užklausti apie temą, negalime apsiginti. Tad, jei rašysime tai, ką jaučiame, be jokių dekoracijų, tada žmonės ims įvertinti mūsų raštus, domėtis mūsų problemomis bei skundais, ir — ką žinai — gal atsiras tokių rašytojų, iš kurių išaugs nauji Lietuvos didvyriai — išlaisvintojai?

•

PETRAS SANDANAVIČIUS yra New Yorko M. Pečkauskaitės kuopos vicepirmininkas. Trečių metų gimnazistas, žada studijuoti meną — tapybą ir piešimą. Mėgsta skaityti ir piešti.

LAIMA ŠVĖGŽDAITĖ

MALDA

Žolės stiebai
Pridengia saulę
Ir vabzdžiai kruta
Šešėliuose.
Tai Dieve,
Pasigailėk!
Nesutverk mus arti
Prie žolės šaknų . . .

(iš "Pirmyn Jaunime")

•

SANTYKIAI JAUNIMO SU VYRESNIAISIAIS

Beveik kiekvienas jaunuolis ar jaunuolė yra kupini energijos ką nors siekti, veikti ir galvoja, kad visą pasaulį galėtų kaip siūlų kamuolį ant piršto suvynioti, o vyresnieji, atrodo, yra tik tam, kad trukdytų, draustų ir tik — painiotųsi po kojomis! Bet ar iš tikrųjų taip yra?

Pradėkime nuo savo tėvų, — nors dažnai galvojame, kad jie nieko neišmano, bet tik iškilus kokiai nors problemai — tuoj bėgame jų nuomonės klausti ir patarimo prašyti. O mokytojai? Apie juos visaip pagalvojame, bet tik jų dėka galime pasidaryti pilnutiniais žmonėmis. Taip pat organizacijose — vis dažnai pykstame, kad globėjai per daug kišasi į mūsų reikalus; bet be jų — mūsų veikla sugriūtų, kaip Babelio bokštas!

Todėl į vyresniuosius mes turėtume žiūrėti ne kaip į policininkus, varinėjančius mus prie "sunkių darbų", bet kaip į kelrodžius, kurie nurodo, kurį kelią mums pasirinkti ir kaip teisingai juo eiti.

Rūta Urbonaitė

Bernardo Brazdžionio poezija

POETAS VAIDILOS ROLĖJE

Poetas Bernardas Brazdžionis, gyvendamas Los Angeles, Calif., yra visai anapus žemės kamuolio nuo Lietuvos, o tačiau savo kūryba jis yra arčiausiai Lietuvos. Pergyvenęs tautos nelaimes, nepriklausomybės netekimą, okupacijas, jis vaidilos balsu prabilo į tautą, kviesdamas ją gelbėtis iš dūžtančio laivo, kviesdamas burtis ištvermingai kovai, apdainuodamas tautos negandas, partizanus, Lietuvos miestus ir nepriklausomą gyvenimą. Patriotinis poezijos motyvas, prasidėjęs su okupacijomis, labiausiai ir išaugo tremty. Čia jis tapo poetu pranašu, skelbiančiu tironijos galą ir pranašaudamas šviesesnį rytojų.

Poeto kelionė yra žmogaus kelionė. Nepriklausomos Lietuvos laikais jis gilinosi į keliaujantį "per pasaulį žmogų", į žmogų kylantį prie Dievo. Visur jis mato amžinus žmogaus pėdsakus ir jo amžiną kančią, jo didelius troškimus ir didelius dužimus. Ir paguodas jam teikia tik gyvenimas su Kristumi, tik tas, kuris ateina kaip ugnies stulpas.

Šiai savo religinei nuotaikai išreikšti Bernardas Brazdžionis panaudojo biblinius motyvus. Į poeziją įveda daugel senų biblinių vardų ir vaizdų, duodamas jiem visai naują prasmę, interpretaciją, kartu tai sujungdamas su lietuvių liaudies senųjų giesmių motyvais. Tai suteikė jo poezijai didelį originalumą, savotišką iškilmingumą. Kaip vargonų fugomis gaudė jis, gaudė audringai, sudramatindamas savo pergyvenimus, suliedamas stiprius kontrastinius vaizdus. Čia jis šaukia lyg senojo Testamento pranašas, lyg koks viduramžių gotikos pamokslininkas:

"Užges elektra Liverpuly, Bostone, užges
Maskvoj, užges ir Nazarete,
Ir patamsy tautos nematys tautos".

Tokiu balsu jis šaukė maždaug prieš trisdešimt metų. Ir toji elektra užgeso, ir patamsyje tauta nebemato tautos.

Pro didį triukšmą, lyg paskutinio teismo trimitus, iškyla Kristaus paveikslas. Lyg koks lietuviškas Rūpintojėlis jis atsistoja dabarties chaose:

"Ateina Kristus keliu apiplyšęs, basas —
Brasta upelį nuolankiai perbrido,
Perbrido, saulėn, žemėn pažiūrėjo ir
nusišluostė ašaras
Ir tarė žiedui šalia balto tako:
— Tave keleivis vakar čia sumynė..."

Kalbėjo jis ir apie savo skausmą, jaunatvės ilgesį, nusivylimus, čia jis susimąstė ir lukšteno filosofinę mintį. Bet ir šioje individualinėje lyrikoje jis pasiliko toks pats — įsižiūrėjęs į žmogaus kelionę, į didįjį Dievą.

Nepamirština, kad Bernardas Brazdžionis Vyties Nemunėlio slapyvardžiu yra išleidęs visą eilę knygų vaikams. Ir kas nežinojo jo "Meškiuko Rudnosiuko"?

B. Brazdžionis daug dėmesio skyrė ir literatūros kritikai, daug rašė straipsnių literatūros temom, recenzavo knygas. Gyvenimas jį dažnai vertė būti redaktoriumi. Jis redagavo "Ateities spindulius", per juos atvedęs į literatūrą visą eilę jaunų poetų, redagavo literatūros žurnalus, dabar redaguoja "Lietuvių Dienas".

*

GĖLĖS MIRŠTA

Gėlės miršta. Jos numiršta. O aš ne.
Gėlės — imkit numarinkit ir mane.

Jos ant lūpų, jos ant veido, ant širdies
Nežydės, nebežydės, nebežydės.

Aš iš ašarų išplaukti iš juodų
Savo kelio nerandu, neberandu.

Dugne vynas ir košmaras ir mirtis,
O ant kranto vieno sapno praeitis.

Vienas sapnas man dainuoja širdyje:
Myliu, myliu, myliu meilę, myliu ją.

O po meilės, o po sapno, po dainos
Kas bus meilė, kas bus sapnas, kas dainos

Gėlės miršta. Jos numiršta. O aš ne.
Gėlės — imkit, numarinkit ir mane.

1930.

Antifona

Ar taip imu,
Ar taip imu,
Ar taip imu gyvenimą gyventi,
Perskaityk mano delną,
Čigone chiromante.

Tėvo dirvos arimų kvapas,
Kai paimu šventos žemelės saują,
Man iš kiekvieno mažo trupinėlio
Artojų žodį pranašauja.

Kai rytą 6 val.
Ateina traukinys iš kaimo
Ir žmonės išlipa beržų kvapais pakvipę,
Beržų dalia ir mane paima.

Ir mane paima,
Ir mane paima,
Ir mane paima ant cemento perono,
Ir pradedu kalbėti ilgą antifoną
Iš psalmės apie juodą duoną.

1930.

Jerichono rožė

Kaip Jerichono rožė metų dvyliką žydėjau.
Žydėjau, kaip brangi relikvija.
Paskui ir aš ir ta gėlė jau
Abu pavytę likova.

Rožę nupirko per Velykas
Jeruzalėje senas ir žiaurus mahometonas.
Mane lingavo viesulai žali,
Kas vakarą saulėleidis juosvai geltonas.

Atversiu širdį lapą taip po lapo,
Idant matytųsi visa ji kaip prieš išpažintį gerą, skaisčią, —
Tokia, tokia ji tapo,
Tokią, kad tau ir žemei ją praskleisčiau.

1930.

Charakiri

Nueisiu pėsčias į Čenstakavą,
Pėsčias į šv. Vietą.
Aš vienas chamas, aš vienas nusidėjėlis,
Aš vienas juodas ant šio balto svieto.

Girdėjo mano žemės bakchanaliją
Visa ši žemė ir visi aukštieji dangūs;
Ir paskutinė nuodėmė pabudusi
Skausmu ir sielvartu užtvino akių langus.

O buvo laimė ir nelaimėje
Maža, toli, toli, nežinoma;
Ir buvo taip — ant miesto rinkos charakiri
Visais vardais vadinama.

Visą naktį tyla tyliai rėkia.
Tyla rėkia, naktis mane šaukia.
Tai pasimelsiu dievišku žodžiu, kaip pranašas darydamas stebuklą,
Ir nusiimsiu kaukę.

1930.

Atilos sapnas

Tu sapnavai — eini per žemę plačią plačią,
Toks didelis — nuo žemės ligi aukštojo dangaus.
Ranka žvaigždes renki, o kojos žiedus krečia,
Ir visame kely nei paukščio, nei žmogaus.

Tu sapnavai — kaip viešpats vienas karaliauji,
Ir tavo sosto niekam liesti nevalia,
Kaip vandenį geri tu pasmerktųjų kraują
Ir diademą puoši kruvina gėle.

Tu sapnavai — kaip viešpats vienas karaliauji,
Ir kad įminti žemės mįslei raktą suradai . . .
Bet Dievas tarė — niekas tu esi, buvai ir būsi.
. . . Ir nubudai.

1941.

TĖVO ANDRIEKAUS EILĖRAŠČIŲ RINKINYS ANGLIŠKAI

Kaip Antanas Miškinis ir dažnas lietuvis poetas, tėvas Leonardas Andriekus savo eilėraščiuose beveik ištisai vartoja gamtinius įvaizdžius: žiogus, beržą, gintarą. Aprašydamas gamtą, jis tuo pačiu svarsto įvairius klausimus apie žmogaus santykius su pasauliu ir Dievu.

Tačiau "Amens in Amber", rinkinys į anglų kalbą išverstų tėvo Andriekaus eilėraščių, nėra filosofinė proza. Žodis ir įvaizdis lieka gyvi ir keičiasi pagal kiekvieną poeto nuotaikos pasikeitimą. Dažniausiai pasikartojąs įvaizdis "Amens in Amber" knygoje yra gintaras. Vartodamas šį įvaizdį ir paįvairindamas asociacijas, tėvas Andriekus mums atskleidžia savo minties pasaulį poezijoje.

Pirmas eilėraštis yra liūdnas. Gintaras vaizduoja likimą. Taip kaip musė negali ištrūkti iš gintaro gabalo ir pasiekti saulę, žmogus negali pasiekti teisybės ir Dievo, kol jis žemėje vergauja likimui:

"These wings, shakled
To earth's destiny,
Never will flutter free."
(p. 4)

Likimas taip pat yra kaip Arktikos naktis, kurioje gimsta skausmas. Čia poetas skundžiasi, kad jis nebegali pajusti džiaugsmo — visos jo laimės dienos yra likimo pagrobtos ir paliktos Lietuvoje:

"All my summers' joys,
Encased in arctic ice,
Were borne to the Baltic
On a billow of amber."
(p. 5)

Pergyvendamas likimo žiaurumą, poetas pasijunta begalo vienišas. Eilėraštyje "Amber", gintaro gabalėlis yra sugretintas su galinga jūra ir tamsa. Pasidaro nyku ir liūdna. Poetas identifikuojasi su gintarėliu:

"The sea does not love you
The earth does not love me,
Mourn, mourn, little amber,
For the fate that is ours."
(p. 31)

Tačiau jis regi vieną vilties spindulėlį: jis tiki, kad Dievas jį girdi ir supranta:

"Now only God —
With wind, wave, fishermen asleep —
Can hear you."
(p. 31)

Originaliniame eilėraštyje viltis yra aiškiau jaučiama:

"Nūn tavo balsą
Begirdi vienas Dievas,
Užmigdęs vėją, bangą ir žvejus".
(Naktigonė, p. 76)

Dievas užmigdo nedraugišką jūrą ir vėją. Šis Dievo susidomėjimas žmogumi, kuris jam sukelia viltį, nėra išreikštas vertime.

ATEITININKAI — MODERNAUS JAUNUOLIO ORGANIZACIJA

Kaip šitokia sena, "keturkampių" organizacija gali patraukti jaunimą šiame "pop-music", LSD ir kitokių "drugs" amžiuje? Kaip gali organizacija (kuri buvo įsteigta šimtmečio pradžioje) būti pritaikoma prie modernaus jaunuolio, tokiam ilgam laikui praėjus? Kaip gali būti šitokia organizacija "the in thing" šiame pažangiame amžiuje? Panašūs klausimai daug kam kyla, ir ne vienas, arčiau nesusipažinęs su ateitininkiška dvasia, stebisi ir dažnai suabejoja.

Nors ateitininkų organizacija įkurta prieš 50 su viršum metų, tačiau patys pagrindiniai principai galioja ir šiandien. Mūsų organizacija turi tas ypatybes, kurios pritraukia ir šių dienų jaunuolį. Veiklos metodai yra pritaikyti šiems laikams. Mes diskutuojame šių dienų jaunimo problemas, pasikeičiame mintimis ir esame atviri laikui. Stengiamės suprasti "laiko ženklus". Būdami atviri laikui, mes nerandame jokių sunkumų likti ištikimais saviems idealams. Atvirumas laikui mums labai mielas, savas — o mūsų idealai tikrai kiekvieną jaunuolį sužavi.

Žinoma, vyresnieji irgi prisideda prie mūsų veiklos. Kartais mums gal atrodo, kad jie perdaug lenda, bet mes turime atsiminti, kad be jų mums rodomų gairių, mes pasimestumėme, nes jų patyrimas mums labai reikalingas. Mes įvertiname, kad jie skaitosi su mūsų nuomone ir leidžia mūsų pačių inicijatyvai pasireikšti.

Ateitininkai buvo įkurti jaunimo. Jaunimas vyrauja ir šiandien. "Visa atnaujinti Kristuje" nepaseno ir nepasens.

Eugenijus Girdauskas

Eilėraštyje "Crossroad" asociacijos keičiasi ir tuo pačiu nuotaika pragiedrėja. Tėv. Andriekus aprašė gėles saulėtą dieną ir paukščius danguje. Tačiau ir čia yra užgauta liūdna styga. Jis skundžiasi, kad jis yra per anksti iš šio pasaulio šaukiamas:

"Why do you stop me on this crossroad,
Why hold out your hand too soon?"
(p. 42)

Įdomiai ir paprastai aprašo jis žmogaus prisirišimą prie žemės. Atsisveikindamas su žeme, žmogus laiko kietai suspaudęs rankoje gintarą, vaizduojantį jo likimą ir vargus:

"I must say adieu to the ocean billow,
In my hands, hold fast these wet stones..."
(p. 43)

Originale aiškiau matosi prisirišimas prie žemės. Poetas rašo "noriu", o ne "turiu", kaip vertime išversta:

"Dar noriu jūrų bangai tart sudie,
Paglostyt verkiančius akmenėlius..."
(Atviros marios, p. 86)

Baigdamas tėvas Andriekus pamini, kad šis neišaiškinamas prisirišimas prie "gintaro" yra baimė, nežinojimas apie ateinantį gyvenimą, ir gal jausmas, kad naujam gyvenimui nėra dar pasiruošta:

"Why do you lead me away so quickly
On a path of spring I don't know?" (p. 43)

Gintaro įvaizdis yra įdomiausiai vartojamas eilėraštyje "Apartment". Vėl, kaip eilėraštyje "Insect in Amber", vabalas yra pagautas gintaro gabale, taip kaip žmogus likimo pančiuose. Tačiau šiame eilėraštyje žmogys yra susitaikęs su likimo galia, nekovoja už teisybę, nesirūpina apie pralietą kraują:

"You little care that winds will dissipate
This bloody foam across the seas;
You are safe in your apartment
As a bug in yellow amber is."
(p. 71)

Bet kaip žmogus gali kovoti prieš likimą? Tėvo Andriekaus atsakymas yra — su gintaro gabalėliu. Eilėraštyje "With Nothing" poetas turbūt nori, kad gintaras išreikštų meilę — meilę žmogui, meilę, susijusią su Dievo garbinimu. Todėl jis rašo:

"But even it (gintaras)
Must turn to smoke:
Sunset
Firing up like a censer..."
(p. 80)

Ir toliau rašo:

"In every window a light will glow,
My window will be dark:
My flame I give to you."
(p. 80)

VIVOS PLANGO — Putinas

Paskutiniai Mykolaičio - Putino antikomunistiniai eilėraščiai: Vivos plango (Gyvuosius apverkiu) ir Mortuos voco (Mirusius šaukiu).

Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas: 5620 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. Kaina 2 dol.

EX LIBRIS

ATEITIS

Smilkykla mums primena bažnyčią, Dievo garbinimą. O liepsnelės languose — meilę. Meilė yra ta jėga, kuri gali paveikti šimtmečius ir kuri gali nugalėti likimą:

"I shall throw in my amber,
It will flame up —
Centuries will burn."
(p. 80)

Analizuojant vien tik gintaro įvaizdį tėvo Andriekaus eilėraščiuose, iškyla ne tik liūdesys ir begalinis vienišumas, bet taip pat ir viltis Dievuje ir meilėje. Knygoje vartojami įvairūs kiti įvaizdžiai taip pat išryškina tą pagrindinę mintį, tą viltį skausmų ir vargų akivaizdoje. Vertėjas taip sutvarkė eilėraščių rinkinį, kad vilties jausmas vis auga ir stiprėja, kol paskutiniame eilėraštyje:

"My bones skilled in resting
On hard clumps,
My heart composed
By the long night's vigil,
You will lead my sun with your glance
Beyond the dunehills
While grasshoppers fiddle the finale
Of their march down the fields."
(p. 85)

Čia ir randama šios knygos išvada: žmogus neturėtų pasiduoti likimui ir vargams, bet priimti juos, kaip pasiruošimą ateinančiam gyvenimui.

Šis išverstų eilėraščių rinkinys yra įdomus tuo, kad, vartojant poetinę formą, yra išvystyta aiški pagrindinė mintis. Tačiau vertimai nėra tikslūs ir kartais net klaidingi. Pvz., pirmame eilėraštyje rašoma:

'Why am I enclosed
In this permanent urn
Without compassion?"
(p. 3)

"Permanent urn" reiškia žemišką gyvenimą. Tačiau amži-

IŠ PLATAUS PASAULIO

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VALDYBOS POSĖDIS

Š. m. kovo mėn. 8-9 dienomis Dainavoje įvyko pirmasis naujosios AF Valdybos posėdis, kuriame dalyvavo naujoji AF Valdyba, buv. generalinis sekretorius dr. Vyt. Vygantas, "Ateities" knygų leidyklos vedėjas kun. Viktoras Dabušis, studentų, sendraugių ir moksleivių atstovai.

Valdybos posėdžio pagrindinis tikslas turėjo būti pareigų ir dokumentų perdavimas bei pareigų perėmimas iš ankstyvesniosios valdybos. Tačiau tuo nesiribota; buvo diskutuojami įvairūs visų trijų sąjungų reikalai ir problemos. Žemiau dedame MAS Centro Valdybos pranešimo ištrauką;

"Bendrai pažvelgusi į šiuos paskutinius du metus, Moksleivių Centro Valdyba, jaučiasi, kad kiek sugebėjome, tiek atlikome. Jei laiko būtų daugiau, jei sulauktume didesnės pagalbos, jaučiamės, kad galėtume padaryti dar daugiau, nes mūsų manymu, dar daug daugiau jaunimui reikia. Reikia gerų programų jaunučiams ir moksleiviams, trūksta pareigingų, nusimanančių globėjų, apie kuriuos kas metai kalbame, bet dažniausia tik žodžiai ir pasilieka. Paskutiniu metu nemažų sunkumų kelia ir dvasios vadų trūkumas — netik paskiroms kuopoms, bet ir pačiai MAS Centro Valdybai. Turime visą eilę globėjų ir žmonių, kurie su moksleiviais ir jaunučiais dirba jau dešimtį - penkioliką metų; žmonių, kurie yra labai daug nusipelnę ateitininkijai, bet taip pat yra pavargę, negalėdami sulaukti pavaduotojų. Pavaduotojų, tuo tarpu, kai kur visai nėra; kitur dar būtų nemažai, bet jie nenori šių pareigų apsiimti. Yra net tokių, kuriems yra daug lengviau ir maloniau jaunimo ar jų globėjų

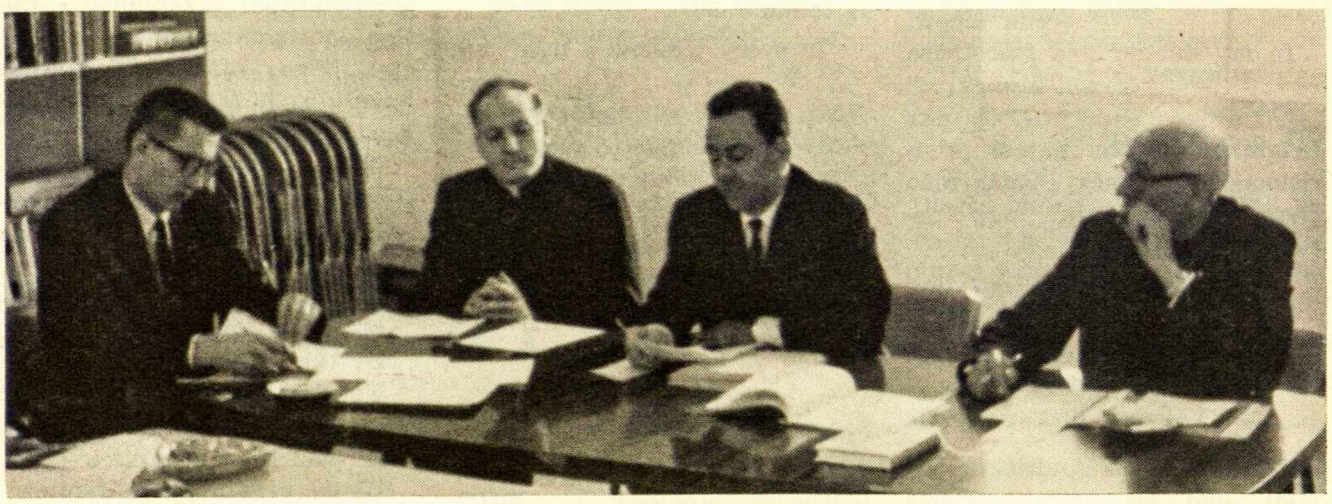

Dalis AFV posėdžio dalyvių Dainavos stovykloje; iš kairės: dr. Romualdas Kriaučiūnas, federacijos generalinis sekretorius, Tėvas Gediminas Kijauskas SJ, MAS dvasios vadas, dr. Justinas Pikūnas, federacijos vadas ir kun. Viktoras Dabušis, "Ateities" knygų leidyklos vedėjas.

Indrės Damušytės nuotrauka.

---

no žemiško gyvenimo idėja prieštarauja tėvo Andriekaus vilčiai ateinančiu gyvenimu. Perskaičius originalą išaiškėja klaida. Poetas rašo:

"Kodėl uždarėte mane
šioj permatomoj urnoje,
Beširdžiai?"

(Naktigonė, p. 14)

Vertėjas, nepažindamas lietuvių kalbos, išvertė "permatomas" į "permanent" ir visiškai pakeitė poeto mintį.

Kita vertimo klaida yra visiškai panaši, bet dar įdomesnė. Demie Jonaitis išvertė "būtis" į "apartment". Vėl čia matosi nepakankamas lietuvių kalbos pažinimas. Poetas rašo:

"Įsmigai į savo ramią buitį,
Kaip į gelsvą gintarą
vabzdys."

("Atviros marios", p. 124)

Vertėjas rašo:

"You are safe in your
apartment,
As a bug in yellow amber
is."

(p. 71)

Nors vertime visai nėra paminėtas žodis "būtis", tačiau jis yra išreikštas gintaro įvaizdyje ir todėl originalo mintis nėra prarasta. O jaustis saugiam savo bute yra konkrečiau ir todėl poezijoje priimtiniau, negu įsmigti į savo būtį.

Neminint visų tokių vertimo klaidų, pasiūlyčiau pačiam skaitytojui peržiūrėti originalus ir pasitikrinti. Anksčiau išleisti tėvo Andriekaus poezijos rinkiniai yra: "Saulė kryžiuose", "Atviros marios" ir "Naktigonė"

Tėvo Andriekaus eilėraščiai surinkti į knygą "Amens in Amber" ir į anglų kalbą išversti Demi Jonaitis. Išleido Manyland Books leidykla. Kainuoja 4 dol.

Mirga Pakalniškytė

darbus peikti, negu prisidėti ir jiems padėti.

Žiūrėdami į mūsų problemas ir į mūsų trūkumus, visuomet turime matyti ir gerąją pusę. Jaunimo turime daug ir, mūsų įsitikinimu, jo galėtų būti dar daugiau. Turime visą eilę moksleivių, kurių susidomėjimas ir įspūdingas darbas, daug kartų net ir tą pavargusį globėją pritraukia pasilikti dar eilę metų savo darbe. Tikrai yra jaunuolių, kurie, pratęsus jiems skiriamą dėmesį ir tapus studentais, pilnai galėtų vieną dieną pavaduoti mūsų eiles. Bet tas tęstinumas yra labai svarbus, ir be jo, be tvirto įsitikinimo ir įsigilinimo į ateitininkų ideologiją, į jos prasmę ir tikslą, nevienas labai greitai gali atkristi universitetuose. Jaunam ateitininkui reikia pasitikėjimo globėjais, vadovais ir bendrai vyresniaisiais. Jam reikia organizacijos, kuri savo veikla, savo nariais gali didžiuotis: tiek jaunesniais, tiek vyresniaisiais".

GARBĖS PRENUMERATAS PO 10 DOL. ATSIUNTĖ:

Iš Čikagos: kun. P. Dilys, kun. K. Juršėnas, kun. P. Patlaba, A. Skrupskelienė, B. Vitkus, J. Žadeikis.

Kun. I. Urbonas (Ind.), L. Bajoriūnas (Mich.), E. Orentas (Conne.), kun. M. Vembrė (Masach.).

AUKOJO ATEIČIAI PAREMTI:

V. Baronas — Venezuela, 2 dol.; O. Damijonaitytė — Nebraska, 1 dol.

AUKOJO UŽSIENIO MOKSLEIVIJOS PRENUMERATAI APMOKĖTI:

B. Vitkus — Čikaga, 15 dol.; J. Žadeikis — Čikaga, 6 dol.

Už aukas ir paramą nuoširdžiai dėkojame.

ATEITIES Administracija

CICERO

Šv. Kazimiero šventė visada yra Cicero ateitininkų didžioji metinė šventė, kurios metu visi nariai organizuotai su vėliavomis renkasi į bažnyčią, o po to — parapijos salėje būna agapė, naujų narių priesaika bei trumpa meninė programėlė. Šitokia jau yra nusistovėjusi šventės programa ir taip eina metai iš metų; žinoma, keičiasi tik kuopos valdybos nariai. Kad šventė būtų įspūdingesnė, gretimų kuopų atstovai yra kviečiami su vėliavomis. Šiemet dalyvavo kun. A. Lipniūno kuopos atstovai. Kuopai dabar pirmininkauja darbštus ir pareigingas Saulius Kuprys. Jo trumpu žodžiu buvo ir pradėtas šis minėjimas. Toliau valdybos narė Jolita Kisieliūtė perskaitė sąrašą narių, kurie turi būti pakelti į aukštesnį laipsnį; jų būta apie trisdešimt. Po to buvo perskaityti sveikinimai iš kun. P. Patlabos, prel. M. Krupavičiaus, p. Č. Grincevičiaus bei Cicero Skaučių Draugovės.

Trumpą žodį tarė kuopos globėjas dr. P. Kisielius, iškeldamas šv. Kazimiero asmenį, kaip simbolį mūsų tautos vedamai kovai prieš rusifikaciją. Toliau sveikino ir linkėjimus perdavė kun. dr. A. Juška, Marijonų provincijolas kun. Rimšelis, Čikagos Apygardos Bendruomenės valdybos atstovas p. I. Ingaunis. Ponas V. Narutis savo pasakojimu apie velnią ypač pagavo jaunučių ausį, tačiau gilia savo mintimi sudomino ir vyresniuosius. Kun. A. Lipniūno kuopos vardu sveikino V. Narutis, Jr.

Meninėje dalyje, kurią pravedė Roma Alšauskaitė, pasirodė p. Palionienės vadovaujamos jaunučių mergaičių būrelio narės lietuviškos lėlytės baiz deliu. Ponios Baronienės jaunučių berniukų būrelio nariai pasirodė vaizdeliu "Duokit mums, bus ir jums", — kur pagrindinė mintis yra ši: kiek jūs, vyresnioji karta, duosite mums, tiek mes jum grąžinsime. Pabaigai p. Prapuolenytės vadovaujamas vyresniųjų mergaičių oktetas maloniai nuteikė su keturiom dainelėm. Ypač publika gausiai plojo lietuviškai padainuotai "Dominque".

Šventė buvo užbaigta tautos himnu. Visi skirstėsi patenkinti, nes matė, kad Cicero ateitininkai nėra sąrašuose esantys skaičiai, bet sugeba savo nenuilstamų globėjų pagalba parodyti organizuotai savo religinį bei patriotinį nusiteikimą.

Roma Alšauskaitė

Studentų Ateitininkų pavasario ideologiniai kursai įvyks Dainavoje balandžio 27-28 d., ir rytų pakraštyje "Rota" latvių stovyklavietėje Catskill kalnuose, prie New Yorko, balandžio 20-21 d. Sutikusių paskaitininkų tarpe yra dr. Antanas Sužiedėlis, dr. Romualdas Kriaučiūnas ir dr. Vytautas Vardys. Norintieji kursantai turėtų prisistatyti SAS pirmininkui Vaidevučiui Valaičiui, 6651 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629, tel. 312-GR6-8282. Iš visų kursantų bus reikalaujama aktyvus dalyvavimas kursų programoje, diskusijose, simpozijumuose ir t.t. Kursų kaina 20 dol. asmeniui.

SAS CV

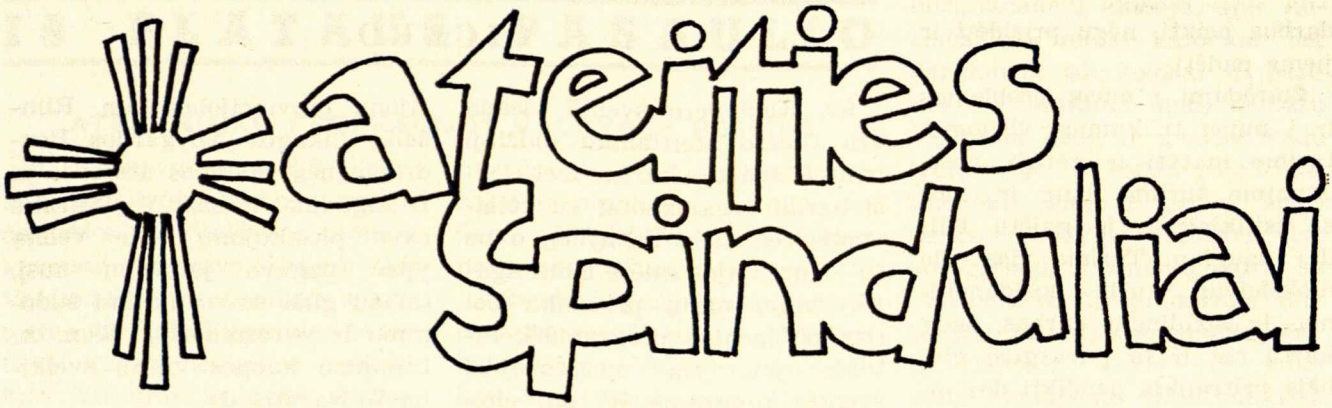

KOVOKIME UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Senovėje ilgus amžius Lietuva buvo didelė, galinga ir laisva. Paskui ją buvo rusai pavergę. Prieš 50 metų, 1918 metų vasario mėn. 16 dieną, Lietuva vėl atstatė savo nepriklausomybę. Lietuvos žmonės sunkiai kovojo, kol Vilniuje paskelbtą nepriklausomybę apgynė. Dabar rusai antrą kartą yra pavergę Lietuvą. Mes visi lietuviai, o labiausiai ateitininkai, turime kovoti, kad Lietuva vėl būtų laisva.

Amerikoje veikia organizacija, vadinama Rezoliucijoms Remti Komitetas, kuris siekia, kad Amerikos vyriausybė Jungtinėse Tautose iškeltų rusams bylą ir pareikalautų juos iš Lietuvos išsikraustyti. Kelerius metus tas komitetas stengėsi per Jungtinių Amerikos Valstybių Kongresą Washingtone pravesti rezoliuciją Lietuvos laisvės reikalu. Komitetas ragino visus lietuvius rašyti laiškus senatoriams ir kongresmanams ir prašyti juos remti Lietuvos laisvę.

Mes, Los Angeles moksleivių ateitininkų Maironio kuopos nariai, taip pat organizavome laiškų rašymą. Globėjų ir tėvelių padedami, vyresnieji moksleiviai rašė laiškus, prašydami senatorius ir kongresmanus balsuoti už Lietuvos laisvės rezoliuciją, o jaunesnieji važinėjome pas pažįstamus, prašydami tuos laiškus pasirašyti. Per trumpą laiką mes suorganizavome 150 laiškų. Rezoliucijų Komitetas už aktyvumą mums paskyrė 100 dolerių dovaną. Pinigus paskyrėme moksleivių ateitininkų vasaros stovyklos reikalams.

Didelė laimė. Vienas senatorius į Los Angeles telegrama pranešė, kad Amerikos Kongresas rezoliuciją priėmė. Tai buvo 1966 m. birželio 23. Mes visi labai džiaugėmės. Džiaugėsi mūsų globėjai ir tėveliai.

Šiemt yra Lietuvos laisvės kovos metai. Mūsų globėjai mums sako, kad ateitininkai myli Lietuvą ir kovoja už jos laisvę. Visi Amerikos ir kitų kraštų moksleiviai ateitininkai turėtume už Lietuvos laisvę daugiau padirbėti.

Linas Kojelis

(Linas aprašo labai gerą būdą, kuriuo jauni moksleiviai gali padėti Lietuvai atgauti nepriklausomybę. Džiugu, kad Los Angeles moksleiviai taip stipriai padėjo Rezoliucijoms Remti Komitetui. Tuo metu daugelyje Amerikos vietovių buvo rašomi laiškai, renkami parašai. Įdomu būtų sužinoti, kaip kitų miestų moksleiviai prisidėjo prie šio svarbaus darbo.

Jei ir jūs rinkote parašus, ar rašėte laiškus, parašykite "Ateities Spinduliams" savo įspūdžius. Ką jums atsakė senatoriai ir atstovai? Ar žmonės pasirašė, ar turėjote kokių nemalonumų? — Red.).

IŠ ATEITININKŲ ISTORIJOS

Kai moksleiviams ateitininkams buvo uždrausta viešai veikti, jie nesustabdė savo veiklos. Rinkdavosi slapta kurio moksleivio, mokytojo ar kapeliono namuose. Jau vien iš to, kad "Ateities" prenumerata per tą laiką pakilo 40 procentų, matome, kad moksleiviai ne nusilpo, bet sustiprėjo. Tiesa, jie nebegalėjo pasirodyti su savo chorais ar orkestrėliais mokyklų pasirodymuose. Tačiau jų ryžtas gyventi pagal ateitininkų principus dar labiau sustiprėjo.

Tuo laiku gana laisvai veikė studentai ir sendraugiai. Studentai Kauno ir Vilniaus universitetuose steigė savo profesines korporacijas. Taip pav.: rašytojai ir menininkai turėjo "Šatriją", medikai — "Gają", technikai — "Grandį", moterys — "Giedrą", vyrai visuomenininkai — "Kęstutį". Jie rinkdavosi reguliariai, skaitydavo savo kūrybą, mokslinius darbus, referatus; diskutuodavo juos. Tokiu būdu ateitininkai išugdė daug rašytojų, menininkų, mokslininkų ir visuomenininkų. Pav. — šie rašytojai atėjo iš ateitininkų: V. Mykolaitis - Putinas, F. Kirša ir M. Vaitkus; V. Ramonas, A. Vaičiulaitis, S. Nėris, B. Brazdžionis, K. Bradūnas, Vyt. Mačernis, A. Nyka - Niliūnas, A. Baronas, Alė Rūta, L. Žitkevičius, P. Jurkus ir dar daug kitų.

Ateitininkai mokslininkai daugiausia reiškėsi filosofijos - teologijos srityse, bet buvo ir istorikų, medikų, gamtininkų, technikų. Jie profesoriavo universitetuose, rašė mokslinius veikalus. Veikė Katalikų Mokslo Akademija.

Dienraštis "XX Amžius" buvo ateitininkų redaguojamas ir rašomas. Ateitininkai leido įvairių žurnalų. Pav.: literatūros ir meno žurnalą "Židinį", savaitinį kultūros žurnalą "Naująją Romuvą", mergaičių — "Naująją Vaidilutę", moksleivių — "Ateitį". Buvo ir grynai mokslinių žurnalų kaip "Kosmos" ir "Logos".

Be to, ateitininkai steigė chorus, rengė vaidinimus, parodas, rinko tautosaką, padėjo veikti kaimo jaunimui ir darbininkams, šelpė neturtingus ir ligonius.

Religinę veiklą ateitininkai vykdė trimis kryptimis. Jie stengėsi įgyvendinti: a) sąmoningesnį Kristaus garbinimą eucharistijoje, b) įsijungimą į bažnyčios liturgiją — patarnaujant, giedant, padedant bažnyčią puošti, ir svarbiausia — įsigilinant į Šv. Mišių prasmę, ir c) stengėsi atkreipti didesnį pasaulio dėmesį į Mergelę Mariją.

Tuo metu ateitininkų Federacijos Vadu buvo prof. Kazys Pakštas. Apie jį parašysime kitą kartą.

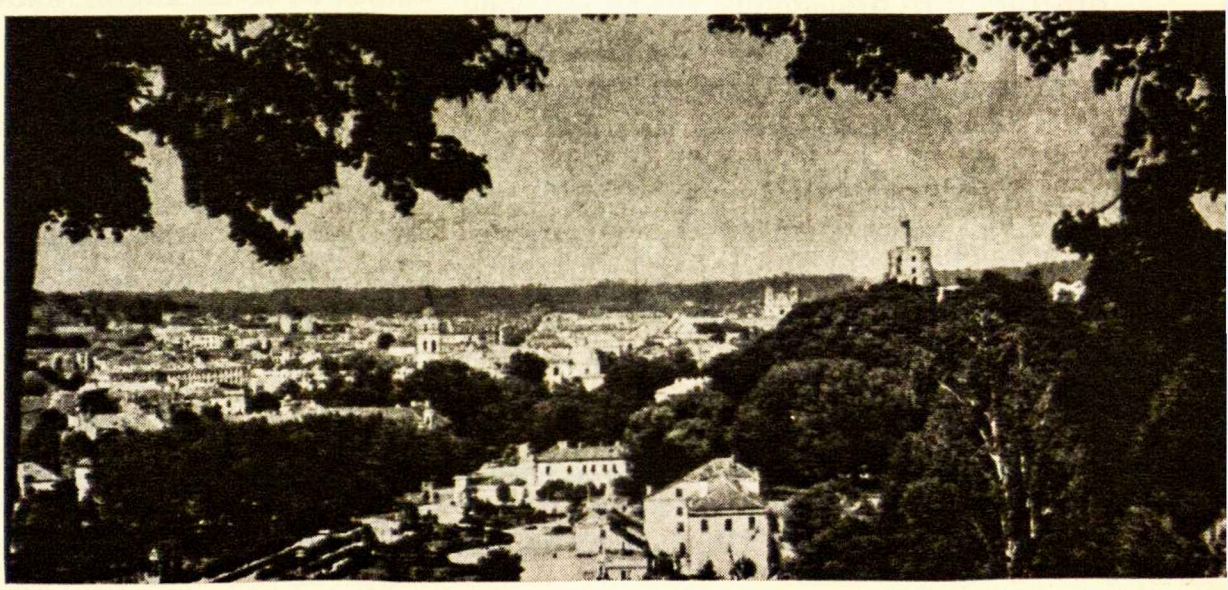

Vilnius, Lietuvos sostinė

LIETUVOS LAISVINIMO INSTITUCIJOS

Šiais Lietuvos Laisvės Kovos metais stengsimės supažindinti jus su didesnėmis institucijomis, kurios vienaip ar kitaip prisideda prie Lietuvos laisvinimo.

Lietuviškuose laikraščiuose jūs dažnai matote įvairias santrumpas, kaip pav.: VLIKas, ALTas, PLB ir dar kitas. Čia apie jas ir sužinosite.

Dauguma lietuvių institucijų ir organizacijų, veikiančių Amerikoje, Kanadoje, Pietų Amerikos ir Europos kraštuose ir Australijoje savo veikla siekia Lietuvai laisvės. Visos jos ir atskiri jų nariai progai pasitaikius kelia Lietuvos klausimą svetimtaučių tarpe, informuoja apie neteisėtą Lietuvos prijungimą prie Sovietų Rusijos, supažindina su lietuvių tautodaile, dainomis, tautiniais šokiais. Ideologinės organizacijos, kaip ateitininkai, skautai, santariečiai ir kitos, stengiasi išugdyti žmones, kurie būtų giliai įsisąmoninę ir pasiryžę tarnauti savo tautai.

Tačiau yra keletas institucijų, įsikūrusių specialiu tikslu — Lietuvos reprezentavimui ir išlaisvinimui. Jų veikla yra grynai politinė, ir jos dažnai vadinamos bendru vardu "veiksniai". Šiek tiek išplėtus tą terminą, jis būtų maždaug toks: "Lietuvos vadavimo veiksniai". Šios institucijos turi tiesioginius ryšius su įvairių pasaulio kraštų vyriausybėmis.

Lietuvos Diplomatinė Tarnyba

Ji sudaryta iš Lietuvos Respublikos (nepriklausomos) vyriausybės įvairiems kraštams paskirtų diplomatų. Ministeris Stasys Lozoraitis, gyvenąs Italijoje, yra tų diplomatų viršininku. Lietuvos konsulatai ar atstovybės veikia(Vatikane, Amerikoje, Anglijoje, Prancūzijoje, Kanado je ir Urugvajuje. Amerikoje veikia Lietuvos Atstovybė Washington'e, kuriai vadovauja J. Kajeckas. Be to, dar veikia konsulatai New York'e, Čikagoje ir Los Angeles. Šie Lietuvos diplomatai telkia (renka) ir teikia informaciją apie Lietuvos padėtį ir lietuvius, atstovauja lietuvius tarptautinėje teisėje. Jie taip pat atstovauja Lietuvos Respubliką įvairiose iškilmėse, kitų kraštų vyriausybių ruošiamuose priėmimuose.

VLIKas

Tos keturios raidės reiškia — Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. Tai vyriausioji Lietuvos politinė organizacija, įsteigta dar Lietuvoje, 1943 m. Jos tikslas — ginti tautos reikalus tuo metu vokiečių okupuotoje Lietuvoje, ir užsienyje rūpintis nepriklausomos Lietuvos atstatymu. VLIKo žinioje veikė ir Lietuvos partizanai.

VLIKas yra sudarytas iš visų nepriklausomoje Lietuvoje veikusių politinių partijų atstovų. Šiuo metu VLIKo pirmininku yra dr. K. Valiūnas. Šalia tiesioginių žygių pas įvairių kraštų vyriausybes, VLIKas renka informacijas apie Lietuvą, kurias paskui panaudoja ir lietuvių ir pasaulinė spauda. Tuo tikslu leidžiamas ELTA biuletenis. Jis spausdinamas lietuvių, anglų, vokiečių, italų, ispanų ir arabų kalbomis.

ALTas

Tai Amerikos Lietuvių Taryba, įsisteigusi 1940 m. su tikslu apjungti visus JAV lietuvius kovai už Lietuvos laisvę. ALTo delegacijos yra lankiusios visus Amerikos prezidentus, pradedant prez. Rooseveltu, prašydamos pagalbos Lietuvai. ALTo centras yra Čikagoje, pirmininkas šiuo metu yra E. Bartkus. ALTas yra sudarytas iš JAV lietuvių ideologinių grupių, kurios atstovaujamos lygiomis. Ame-

Gedimino Stulpai — Stiebų Vartai

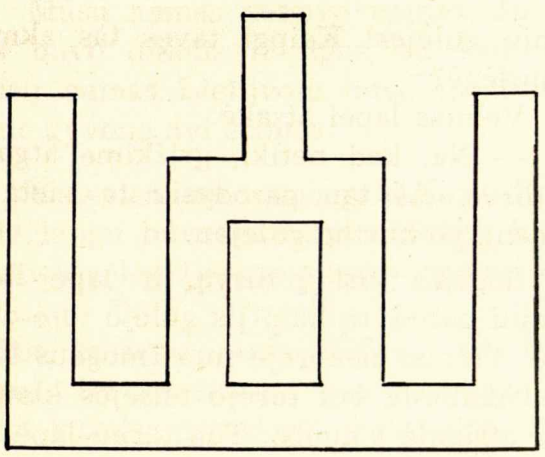

Pereitame numeryje rašėme apie Lietuvos valstybinį ženklą Vytį. Šį kartą aprašysime lietuvių tautinį ženklą — Gedimino Stulpus, dar kitaip vadinant — Gedimino Vartus, ar net — Stiebų Vartus.

Nors ženklas ir turi Gedimino vardą, nėra tikrai žinoma, kad pats Gediminas būtų jį naudojęs antspauduose. Pirmą sykį jis randamas Vytauto laikais kaldintose monetose ir 1412 m. antspauduose.

Gedimino vardas ženklui duotas todėl, kad Gediminas yra laikomas didžiųjų Lietuvos Kunigaikščių dinastijos (giminės) pradininku. Taip mums aiškina Lietuvių Enciklopedija.

Bet kodėl ženklas tokio — lyg vartų, lyg stulpų, ar stiebų pavidalo? Ką tai turėtų reikšti?

Žinomas numizmatikas (mokslininkas, kuris tyrinėja senovės pinigus) J. Karys savo knygoje "Senovės lietuvių pinigai" duoda mums tokį paaiškinimą. Senovėje nemažai Europos kunigaikščių naudoję miesto vartų simbolį kaip valdžios ženklą. Taigi, ir Didysis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas, įkūręs sostinę Vilnių, parinko valdžios simboliu vartus. Taip žiūrint, Gedimino ženklas būtų dar senesnis ir už Vyties ženklą.

Ženklo vartai padaryti iš tiesių medinių stiebų, nes tais laikais lietuvių statyboje tokie ir buvo naudojami. Tad, Gedimino ženklą J. Karys vadina Stiebų Vartais.

Šis ženklas randamas ir vėlesnių kunigaikščių kaldintose monetose. Lietuvos Respublikos 10 Litų monetoje jis taip pat atmuštas. Vėliavose jis vaizduojamas baltas, raudoname fone.

Kaip mes ženklą bevadintume — ar Stiebų Vartais, ar Gedimino Stulpais, jis mums likęs iš labai labai senų laikų. Todėl privalome jį gerbti. Ženklą labai lengva pačiam nupiešti, išdrožinėti ar ir metalo plokštėje iškalti. Berniukai, kurie mokykloje turite dirbtuvėlę, galėtumėte tai įvykdyti kaip pamokų projektą.

Būtų prasminga, jei šiais metais kiekvienas moksleivis pasigamintų tą seną, senos mūsų tautos ženklą ir juo papuoštų savo kambarį.

G. I.

---

rikos Lietuvių Tarybos skyriai veikia visose didesnėse lietuvių kolonijose. Jų valdybos dažniausia rengia Vasario 16 d. minėjimus.

Antrojo Pasaulinio karo metu ALTas rūpinosi, kad JAV nepripažintų Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. ALTo rūpesčiu buvo įsteigtas BALFas, sudaryta Kongreso Komisija, atstovo Kersten'o vadovaujama, tyrinėjusi Pabaltijo valstybių užgrobimą.

Šios trys politinės institucijos sudarytos vien iš lietuvių. Sekančiame numeryje supažindinsime jus su institucijomis, per kurias lietuviai, bendrai su kitų pavergtų tautų atstovais, siekia savo kraštui laisvės.

LAPĖ

(Lietuvių liaudies pasak)

Kitą kartą ūkininkas arė lauką. Jam beariant, užkliuvo žagrė už akmens ir nulūžo vienas žagrės ragas. Ūkininkas, supykęs ant akmens, atsinešė kartį ir išlupo jį sakydamas:

— Tu čia man kiekvieną kartą laužysi žagrę!

Tik staiga iš po akmens iššoko velnias, pasivertęs žalčiu, apsirietė artojui apie kaklą ir sako:

— Aš tave dabar pasmaugsiu.

Artojas atsakė:

—Negalima smaugti be teismo. Tegul mus teisia tris kartus. Ir kaip trečią kartą nuteis, taip ir bus.

— Gerai, — atsakė velnias, — tegul bus ir taip.

Per mišką juodu beeidami sutiko mešką. Ūkininkas, nieko nelaukdamas, prašo meškos būti teisėju.

Meška paklausė, kuo juodu prasikalto vienas kitam. Artojas viską papasakojo. Meška pasiklausius atsakė:

— Pirmą kartą girdžiu tokį atsitikimą, bijau teisti, eikite toliau.

Dar kiek paėję, sutinka vilką. Žmogus, viską papasakojęs, vėl prašo teisti. Bet ir vilkas neapsiėmė jų teisti tardamas:

—Apie tokius reikalus aš neišmanau.

Vėl eina abudu ir susitinka lapę. Ūkininkas žada lapei gerai atlyginti ir prašo juos teisti. Lapė, tikėdama gauti iš ūkininko gerą atlyginimą, sutiko. Susodino juos abudu ant kelmelio ir klausia žaltį:

— Ar tikrai tu ten gulėjai po tuo akmeniu, kurį artojas išlupo?

Žaltys atsakė tikrai gulėjęs. Lapė pradėjo ginčytis, vis netiki ir saldžiu balsu tauškia:

— Nepanašu, kad tu būtum po akmeniu gulėjęs! Kaipgi tavęs tas akmuo nenuslėgė?

Velnias lapei atsakė:

— Na, kad netiki, grįžkime atgal į tą dirvą. Aš tau parodysiu tą vietą ir akmenį, po kuriuo gulėjau.

Sugrįžo visi į dirvą, ir lapė liepė velniui parodyti, kaip jis gulėjo toje duobėje. Velnias nenorėjo nuo žmogaus kaklo atsikabinti, bet turėjo teisėjos klausyti ir atsigulė į duobę. Tuo tarpu lapė pamojo artojui, ir jis, pagriebęs akmenį, užvertė velnią duobėje.

Dabar lapė, išgelbėjusi ūkininką nuo mirties, prašo atlyginimo.

— Gerai, — prižada ūkininkas. — Palauk čia, aš tau atnešiu maišą vištų.

Ūkininkas nuėjo, atnešė maiše tris šunis ir iškratė sakydamas:

— Tiktai nepaleisk viščiukų!

Lapė, pamačiusi šunis, šoko nuo jų bėgti ir vos tik spėjo įsmukti į savo olą. Šunys nuo olos neatstojo, aplinkui bėgiodami lojo. O lapė atsipūtusi pradėjo klausinėti visų savo kūno dalių, ką jos dirbo tuo laiku, kai ji nuo šunų bėgo. Pirmiausia paklausė kojų, ir tos atsakė:

— Mes vis greičiau bėgome, kad tik išsigelbėtume!

— O jūs, akelės, ką dirbote?

— Mes vis žiūrėjome, kad tiesiau olą pribėgtume!

— O jūs, auselės?

— Mes klausėmės, ar toli šunys!

— O tu, uodegėle?

— Aš vis tarp kojų painiojaus, kad ne mane, o tave pagriebtų.

Lapė, supykusi ant uodegos, iškišo ją iš olos ir sako:

— Sargi, Margi, še tau uodegą!

Šunys tuoj kapt lapei už uodegos. Betraukdami uodegą, jie ištraukė ir visą lapę ir tuojau jai kailinius sudraskė.

KAIP ATRODĖ MŪSŲ NAMAS LIETUVOJE

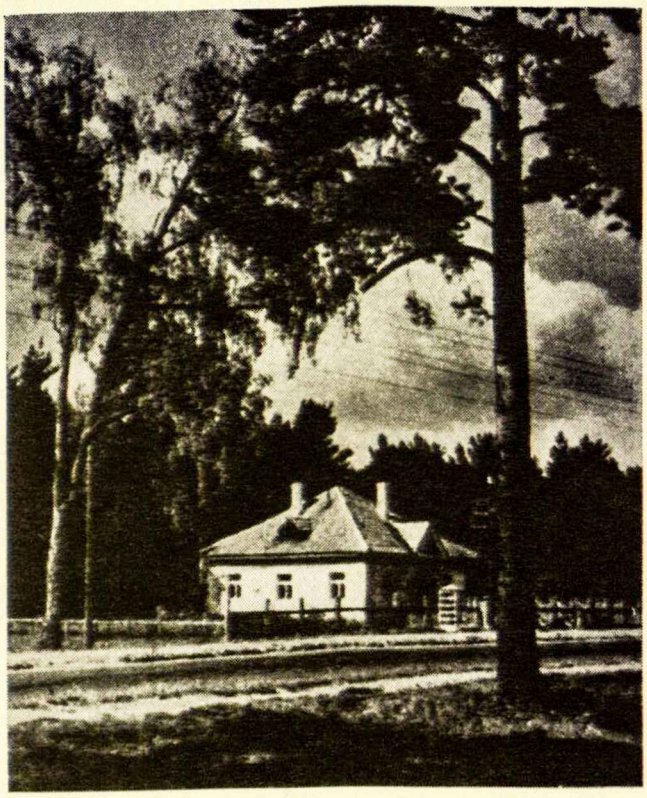

Mūsų namas nebuvo naujas. Jo stogas buvo didelis ir ilgas, su kaminais. Mūsų namas Lietuvoje buvo medinis ir jame gyveno dvi šeimos.

Kiekviename namo gale buvo durys. Prie langų buvo pastatytos dėžės, kuriose augo gėlės. Už namo buvo medinis sandėliukas. Tarp jo ir namo buvo nedidelis sodas, kuriame augo obelys, vyšnios ir uogos. Už sandėliuko buvo daržas. Ten augo bulvės, pamidorai, agurkai ir kitos daržovės.

Algis Šalčiūnas

GALVOSŪKIS

Skersai: 4. Žodį "sutiko" padalinkite į du žodelius ir panaudokite pirmąjį. 5. Keturios Evangelijos yra parašytos: —, Morkaus, Luko ir Jono. 8. Rašytojos M. Pečkauskaitės slapyvardis. 11. Dygus gyvuliukas. 12. Kraštas, valstybė. 13. Lietuvos upė, tekanti pro Vilnių. 15. "Šilojas", daugiskaitos vardininke. 16. "Alpti", būsimajame l., trečiam asmenyje. 17. Klasta, pinklės. 18. Aš noriu šią knygą pasilaikyti — (man pačiam). 19. Jei vardui "Nina" atimsite vieną raidę, liks dar kitas mergaitės vardas. 20. — bėga šešupė. 22. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, sutrumpintai. 24. — žiemos ateina pavasaris. 25. Jei kas per daug valgo, dainuoja, ar juokauja, sakoma, kad jis neturi —. 26. Eilėraščiai kartais taip vadinami. 27. Juoda kaimiška duona yra — (šiurkšti, nepilnai sumaltų grūdų). 28. Mergaitės vardas, padarytas iš žodžio "auksas". 29. "Pasiekti", būsimajame l., daugiskaitos pirmam asmenyje.

Žemyn: 1. Prie vandens augantis, nusvirusiomis šakomis medis. 2. Lyg. 3. Vienuolynas Lietuvoje, kuriame buvo stebūklingas Dievo Motinos paveikslas. 5. Suvalkijoje yra miestas, kurio pavadinime randamas Marijos vardas. Parašykite tą miestą vienaskaitos kilmininke. 6. Tai, ką visi šie žodžiai turi: višta, teta, šalta. 7. Atimkite vardui Jonė vieną raidę ir gausite kitą mergaitės vardą. 9. Suvalkijos upė, per kurią buvo pastatytas tiltas, aprašomas V. Kudirkos "Lietuvos Tilto atsiminimuose". 9. Prie žodžio "yla" prirašykite raidę "t". 10. Tai, ką turi visi žmonės, bet ko gyvuliai neturi. 14. Ta vaidinimo dalis, kurią vienas aktorius turi išmokti. 15. Rašytoja Alė Rūta neseniai parašė knygą apie į Sibirą išvežtus lietuvius. Knygos pavadinimas yra "Žemės —". 17. Tai, ką visi šie žodžiai turi: paroda, pasaga, pagalvė. 18. Savu būdu. 21. "Riekė", vienaskaitos įnagininke. 23. Dar nėra, bet tuoj —. 24. Ji yra — (geriausia) mokinė visoj klasėje.

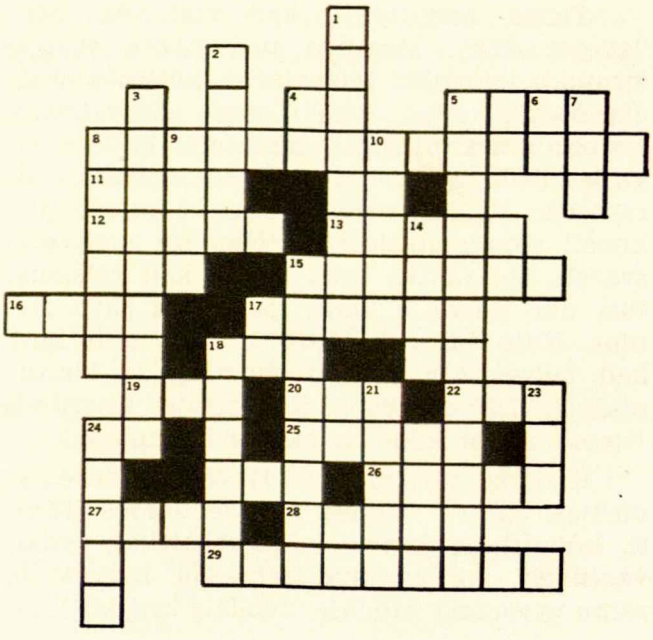

GILŪS APMĄSTYMAI APIE MŪSŲ DIENAS

Dialogas.

Skardinė kalba, bulvės verda ir klausosi.

Ir kiek žirnių paberta iš skardinės, kiek bulvių nulupta, išvirta, sumalta ir iškilmingai — o gal truputį abejingai — ant lėkštės sukrauta! Taip, dialogo būdu atsiranda dar viena lėkštė milžiniškam Amerikos puodui.

Istorija trumpa.

Tačiau, nusilenkiant garbingai sociologijos analizės tradicijai, galima pridėti dar kelis žodžius (ne vieną, kaip įprasta mūsų minėjimuose).

Keli žodžiai apie kelis žirnius (tai vėl ne pagal tradiciją — tiesiog ignoravimas Šlaito vienišo žirnio prie kelio).

Tenka atsiprašyti, kad metafora nėra "adekvatiška": skardinė turi ribotą skaičių žirnių, o lietuviški veiksniai — neribotą skaičių žodžių (ypač tokių, kaip adekvatiškas, simpozijumas, dialogas, metafora, kuriuos išgirdęs Pedagoginio Lituanistikos Instituto direktorius Velička norėtų veiksnių burnas prikimšti tikrais žirniais). Tačiau tai nėra taip svarbu, bet faktas lieka faktu, kad veiksniai turi dar lėkštę, į kurią gali berti savo žirnius. Kaip tai gali būti? Ir kaip gali būti, kad bulvės dar nevirto obuoliais ar kiaušiniais ar, Dieve neduok, Kalifornijos šlaunimis (šiais baisiais laikais ir tai yra įmanoma)?

Kadangi šios mintys vistiek jau nebetradicinės, galima truputį ir apie karves įterpti. Žemaitijoje gyveno tokie vabalėliai, gyliais vadinami. Jie kankino žemaičių karves, jų ramų gyvenimą žaliuose, dobilais kvepiančiuose laukuose pragaru vertė. Kai karvė, savo ramiomis akimis pačios prakaitu aplaistytą tėvynės žemę stebėdama; išgirsdavo gylio zyzymą, ji — atsiprašau, tai faktas — pakeldavo savo uodegą. O kitos karvės, tai pamačiusios, taip pat pakeldavo uodegas. Kai tik įsitikindavo, kad gylys netoliese, uodegas iškėlusios nuskubėdavo namo. Piemenys džiaugdavosi, nes nebereikėdavo jų namo varyti.

Svarbu būdavo iškelti uodegą. Kur viena, dvi karvės pakeldavo uodegas gylio vardu, ten ir trečia, ketvirta tą patį darydavo. Ir tada pakeldavo, ir dabar tebekelia. Ir tebedaro. Kai vienas veiksnys stato Lapinsko operą, tai ir antrasis tą patį daro.

Nereikia kaltinti karvių tokiu sąmokslu uodegas kelti. Perėjimas tarp kitos karvės uodegos pakėlimo percepcijos ir savos uodegos pakėlimo akcijos karvei yra natūralus, be jokių nešvarių užkulisių. O dr. Adomavičius, tiek jaunų lietuvių Alvudo eilėse išauklėjęs, sakytų: "Ar žmogus už karvę blogesnis?".

Bet ką karvės uodega turi bendro su lėkšte ir žirniais? O gi — jų veiksmų natūralumas. Išanalizavęs sekančias formules, dr. Liulevičius (jei jam teks jas Danijoje pamatyti) neabejotinai pripažins jų teisingumą:

karvė plius bimbalas plius natūralumas lygu uodegos pakėlimui.

lėkštė plius žirnių skardinė plius natūralumas lygu žirnių birimui į lėkštę.

lietuvių visuomenė plius veiksnys lietuvis plius natūralumas lygu veikimui.

Šiom lygtim išgalvoti reikėjo pasukti galvą, tačiau ne tiek, kiek buvo ji sukta Santaros viščiukų ūkyje. O ar buvo ten prieita prie kokių rezultatų? Čia, kaip matom, rezultatai yra geresni. Kiek daug reiškia matematika su visu savo konkretumu! (Kaip kad dauguma lietuvių, būdami inžinieriais, sutiktų).

Lygtys viską išaiškina: jei nėra paprasto lietuvio, ar veiksnio lietuvio, ar natūralumo — nėra nė veikimo.

Dialogas tarp bimbalo ir karvės.

Lėkštė ir žirniai.

O kur tos bulvės įtelpa?

Nagi — ką žirnių skardinės darytų be bulvių? Jų žirniai riedėtų be tvarkos tuščioj lėkštėj.

Be jokios tvarkos.

Be tikslo!

Bulvių košė sustabdo žirnius. Žirniai į bulvių košę įrieda, jei taip galima išsireikšti. Tai antras dialogas —žirnių skardinės ir bulvių košė.

Dėl aiškesnio supratimo:

lėkštė plius žirnių skardinė plius natūralumas plius bulvių košė lygu žirnių tvarkingam birimui į lėkštę.

Lietuvių visuomenė plius veiksnys lietuvis plius natūralumas plius jaunimas lygu tvarkingam veikimui.

Suradus formules, kurios išaiškina lietuvių visuomenės sociologinę sąrangą, norėčiau užbaigti šias mintis posmu iš vieno eilėraščio, apibūdinančio tvarkingo bei garbingo veikimo siekimus, kuris, rodos, buvo išspausdintas "Moterų gyvenimo" skyriuje "Drauge".

Ištrauka iš eilėraščio "Arogų šaka":

"Nesilūk, neliūtok viens nuliūdęs prie jūros,
Neleisk lūkiui, kaip bangai, nunešti sapnus.
Nulaužk arogų šaką taip baltą, taip tyrą,
Ir su šypsniu nulyki jaunimo kelius".

Mirga Pakalniškytė

— — —

Danguolė: — pas mus atvažiavo teta su savo vaikučiu. Jis tik trijų savaičių.

Rūta: — Kaip jo vardas?

Danguolė: — Nežinau. Nei žodžio nesuprantu ką jis sako.

•

Kirpėjas: — Atsiprašau, ar jūsų kaklaraištis buvo raudonos spalvos, kai čia atėjote?

Vyras: — Ne.

Kirpėjas: — O, jėrgutėliau!

•

Jaunutis: — Kaip tavo mama sužinojo, kad tu nenusiprausei?

Draugas: — Nes užmiršau sušlapinti muilą.

•

Močiutė: — Vakar gavau pabaudą už per greitą važiavimą, nors važiavau tik 5 mylias per valandą!

Anūkas: — Tikrai, O kur tu važiavai?

Močiutė: —Šaligatviu.

•

Hollywood'e du ožiai rado numestą filmą. Vienas tuojau pradėjo ją griaužti. "Ar skanu?" —paklausė antrasis. — "Nebloga", — atsakė pirmasis.—Bet knyga buvo skanesnė".

PUTNAMO LIETUVAIČIŲ BENDRABUTIS 1967-68

Vadovybė: Kun. Stasys Yla, kapelionas, Ses. M. Jurgita, vedėja.

Mokytojos: Ses. M. Viktorija ir Ses. M. Jurgita — lituanistika, Ses. M. Paulė — tautiniai šokiai, Ses. M. Bernadeta — choras, Ses. M. Palmira, Ses. M. Cecilija, Ses. M. Monika — rankdarbiai, Ses. M. Palmira — mankšta.

Mergaičių valdyba: Joana Kuraitė, seniūnė; Kristina Šipailaitė, padėjėja; klasių atstovės: Vida Petrutė, Linda Stačiokaitė, Rūta Augiūtė, Birutė Venclovaitė.

Laikraštėlio redaktorė Aldona Rygelytė.

Ateitininkų pirmininkė Joana Muraitė.

Skaučių draugininkė Kristina Šipailaitė.

Pirmo semestro garbės sąrašas: Viktutė Jurgaitytė, Joana Kuraitė, Kristina Butvydaitė, Kristina Šipailaitė, Rūta Augiūtė, Audronė Čeponytė, Linda Stačiokaitė.

Bendrabutietės moksleivės: Rūta Augiūtė (Čikaga), Dalia Bičiūnaitė (Čikaga), Regina Bulkaitė (Montrealis), Liolita Burokaitė (Anglija), Danutė Butkutė (Čikaga), Kristina Butvydaitė (New Jersey), Audronė ir Dainora Čeponytės (Torontas), Danguolė ir Birutė Dubininkaitės (Torontas), Regina Jaugaitė (Čikaga), Viktutė Jurgaitytė (Clarendon Hills, Illinois), Joana Kuraitė (Windsor, Ontario), Vida Petrutė (New Yorkas), Aldona Rygelytė (Conn.), Rožė Rudytė (Čikaga), Teresė Slotkutė (Kolumbija), Marija Šataitė (Cicero), Kristina ir Danguolė Šipailaitės (New Yorkas), Linda Stačiokaitė (Pennsylvania), Jūratė Tamulėnaitė (Welland, Ont.), Jūratė Urbanavičiūtė (Clevelandas), Dalia Veitaitė (Čikaga), Birutė Venclovaitė (Putnamas).

Bendrabutietės studentės: Mary Ann Kanapkaitė (Waterbury, Conn.), Aldona Žemaitaitytė (Waterbury, Conn.), Birutė Šimkutė (New Jersey), Joana Gataveckaitė (Torontas).

Šiais metais lituanistiniame kurse dėstoma: gramatika, literatūra, visuomenės mokslas, rašyba. Pamokos kitose srityse: mankšta, sportas, tautiniai šokiai, dainavimas.

PRAEITO NUMERIO GALVOSŪKIO ATSAKYMAI

Skersai: 1. Snieguolė. 5. Kailiniai. 6. Netaurus. 8. Dieduką. 10. It. 11. Ižas. 13. Era. 15. Vėjavaikis. 17. Atauš. 18. Ausinės. 20. Maras. 21. Aš. 22. Susikalbės.

Žemyn: 1. Slidinėjimas. 2. Einąs. 3. Uiti. 4. Ėdrūnas. 5. Kėdainiai. 7. Atseku. 9. Už. 12. Avis. 14. Rišo. 16. Vasara. 19. Naši.

ALp(LKA)1786
1968, Nr.3

88, 364, 149